

Tanum

Information från Tanums kommun

Nummer 50

Juni 2020

Cyklande planarkitekt, sidan 9

4 Kommunens verksamheter i coronatider

14 Åke testade en giraff

26 Tanums nya vattenverk

INNEHÅLL

Hur har coronaviruset påverkat kommunens verksamheter?.....	4-11	Skytprofil för Tanum.....	18
– Stödpaket till företagare.....	4	Företagspresentation: Närproducerad IT	19
– Media kallar vår personal för hjältar.....	5	Kreativ utveckling i Tanum.....	20
– Snabb omställning för elever	6	Upphandlingsnytt	21
– Kompassen, ny korttidsavdelning	7	Mariette och Sten-Anders, nya förvaltningschefer.....	22
– Skyddsutrustning inom vård och omsorg.....	8	Planprocessen, din möjlighet till påverkan.....	23
– Coronavardagen i verksamheter	9	Planerna Grebbestad östra och Tanums-Säm	24
– Digitala samverkansmöten med företagare....	10	Ny plan för vindkraft	25
– Distansjobb med mersmak.....	11	Tanums nya vattenverk	26
Hyllad vårdsamverkan.....	12	Ny utloppsledning förbättrar miljön.....	27
Åke testade en giraff	14	Tanums Hamnar AB informerar	28
Groddjursbarriär vid Bryggeridammen	15	Tanums Bostäder AB informerar	29
Coronaviruset får många att upptäcka naturen...	16	Bokslut 2019	30
Hållbar skärgård har gått live.....	17	Rambo AB - Nya Tyft och nya appen	32

OMSLAGSBILD: Anette Karlsson, planarkitekt.

FOTOGRAF: Moa Leidzén, Tanums kommun.

Håll huvudet kallt, hjärtat varmt och händerna rena!

Tack för att du håller avstånd när du vistas i Tanums kommun.

Visa omtanke, hjälp oss bromsa smittspridningen!

Följ utvecklingen på www.tanum.se eller
www.facebook.com/tanumskommun

En turbulent tid för många

Det är minst sagt en turbulent tid vi befinner oss i, coronaviruset skapar en stor oro i samhället. Det är en stor utmaning för Tanums kommun i våra kommunala verksamheter där personalen gör ett fantastiskt jobb i denna tuffa situation. Det är en svår situation även för vårt näringsliv där många branscher har det riktigt tufft med ekonomiska utmaningar och en oviss situation. Vi har vidtagit ett antal åtgärder som syftar till att underlätta för näringslivet. Vi som bor i Tanum kan bidra genom att handla, äta och besöka de lokala företagen.

Klimat- och miljöfrågor är mer aktuella än någonsin. En parlamentarisk grupp bestående av en representant från respektive parti i kommunfullmäktige har tagit fram en klimat- och miljöstrategi. Påverkan på klimat och miljö från den verksamhet som Tanums kommun och de kommunala bolagen bedriver är stor. De mål och åtgärder som anges i strategin ska vara av sådan art att Tanums kommun har en stor påverkan över dessa.

Tanums Bostäder AB fortsätter att bygga hyresrätter, 24 lägenheter på Affärsvägen i Tanumshede var inflyttningsklara i oktober 2019 och 24 lägenheter på Esplanaden i Grebbestad kommer att vara färdiga i oktober 2020. Fler bostadsprojekt är på gång runt om i kommunen genom Tanums Bostäder AB samt genom privata exploatörer.

Det pågår en positiv utveckling i Tanumshede centrum, parken utanför Hedemyrs varuhus har fått en rejäl ansiktslyftning, upprustningen av Affärsvägen pågår för fullt, och det byggs cirka 50 nya lägenheter av både Tanums Bostäder AB och Peo Hedemyrs Fastighets AB.

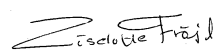
Grebbestadstrand, etapp 3, beräknas att vara färdig i mitten av juni. Gestaltningförslag för Fjällbacka kaj är klart. Förslaget är framtaget med hänsyn till de synpunkter

som inkommit för området. Byggstart är planerad i januari 2021 och beräknas vara klart juni 2022. T-piren i Grebbestad, som skulle vara färdig till midsommar, är försenad till slutet på 2020. Det kommer läggas ut en tillfällig T-pir för vår fiskeflotta. Arbetet med T-piren har skett genom Tanums Hamnar AB i dialog med fiskarna.

Service och tillgänglighet är en av de främsta politiska prioriteringarna. Det är därför oerhört glädjande att Tanum kommun ligger på första plats i Sveriges Kommuner och Regioners undersökning när det gäller service och tillgänglighet, där 260 kommuner deltog. Utvecklingsarbetet med att kommunen ska vara en serviceorganisation för kommuninvånare och näringsliv samt en attraktiv arbetsgivare fortsätter.

Vi bor, lever och verkar i ett fantastiskt landskap här i norra Bohuslän, vilket man är glad över i dessa tider. Även om solen och sommaren är här så gäller det att följa myndigheternas rekommendationer angående pandemin, nu gäller det att hålla i och hålla ut för att tillsammans minska smittspridningen.

Önskar dig en fin sommar!

Liselotte Fröjd
Kommunstyrelsens
ordförande (M)
liselotte.froj@tanum.se

Hur har coronaviruset påverkat kommunens verksamheter?

Vårens coronapandemi har påverkat oss alla, både internationellt, nationellt och lokalt. Många privatpersoner, företag och verksamheter har fått sin vardag påverkad, fått ställa om och tänka nytt. Uppfinningsriksdomen är stor och det kommer många fina kreativa initiativ och idéer.

Något vi lärt oss under pandemin är att mycket kan ändras från en dag till en annan. Så ha i åtanke att dessa sidor är baserade på kommunens situation i slutet av maj, det som hänt i våra verksamheter efter det, finns inte med i tidningen.

Tanums kommuns olika verksamheter har också påverkats. Vi vill

här på några sidor i tidningen visa vad coronapandemin inneburit för oss, ge exempel på åtgärder och hur några av våra verksamheter ändrat sitt arbetssätt för att fortsatt bedriva samhällsviktig verksamhet med god service utifrån de råd och rekommendationer som olika myndigheter kommit med.

Kommunens stöd till lokala företag

Näringslivet i Tanums kommun utmärks av att det finns många små företag och att besöksnäring och handel är viktiga näringsgrenar. Många av företagen i kommunen har drabbats extremt hårt av effekterna av Coronaviruset. Med bakgrund av detta har kommunen riktat flera insatser för att stötta det lokala näringslivet.

– Vårt näringsliv i vår kommun, som mestadels består av fåmans-, små och medelstora företag inom handel och besöksnäring klarar kanske inte att uthärda krisen som kommer av effekterna av Coronaviruset. Vi måste göra allt som står i vår makt för att mildra dessa effekter så att vi har ett näringsliv kvar efteråt. De behöver hjälp nu, det är bråttom, säger Liselotte Fröjd, kommunstyrelsens ordförande.

Ekonomiskt stöd

Genom att ge anstånd eller förlänga betalningstider på avgifter inom VA, tillstånd, tillsyn, markupplåtelse och lokalhyror hoppas man stärka företagens likviditet. Kommunen agerar

helt enligt regeringens förslag och sänker den fasta hyran i kommunägda lokaler enligt de förutsättningar som anges i regeringens beslut. Men man har också begärt fler och snabbare åtgärder av myndigheter och regering till gagn för småföretagen och till exempel att tiden för hyresrabatter ska förlängas till minst 6 månader och att hyresrabatten ska utökas till att omfatta andra lokalkostnader som i praktiken är att jämställa med hyreskostnader, exempelvis arrenden och nyttjanderättsavtal.

Stötta säsongsbetonad verksamhet

För att frigöra tid för företag med högsäsong under vår och sommar förlänger kommunen tidsfrister i tillstånd- och tillsynsärenden där det är möjligt och skjuter på tillsynsbesök som inte är kritiska för företagets verksamhet samt prioriterar verksamhetskritiska tillstånd- och tillsynsärenden.

Samarbete och dialog med företagen

Varannan tisdag har företagen bjudits in till digitala samverkans-

konferenser med kommunstyrelsens ordförande, kommunchef och kommunens två näringslivsutvecklare för att få en gemensam lägesbild, diskutera effekter och möjliga åtgärder till följd av coronaviruset.

Stötta den lokala handeln

För att visa uppskattning för kommunens medarbetare och samtidigt stötta det lokala näringslivet har Tanums kommun gett alla anställda en påskpresent i form av ett presentkort som kunde användas i lokala butiker, restauranger och företag fram till 31 maj.

– Vi har beslutat att ge alla anställda en ”påskpresent” i form av ett presentkort på 300 kronor som kan användas i affärer, restauranger, företag eller hos någon annan del av det lokala näringslivet i Tanums kommun. Vi vet att i stort sett alla yrkesgrupper inom kommunen upplever en extra påfrestning just nu och vi vill synliggöra att vi som arbetsgivare ser det och uppskattar medarbetarnas insatser extra mycket just nu, säger Ulf Ericsson, kommunchef.

Media kallar vår personal för hjältar

Aldrig tidigare har bemanningsenheten fått in så många ansökningar från människor som är intresserade av att arbeta inom vård och omsorg.

– Vi får in ansökningar från både nya personer som inte har erfarenhet men vi får också in ansökningar från personer med vårdutbildning som vill komma tillbaka till vården efter att ha provat annat arbete. Många sökande känner att arbete inom vård och omsorg nu har en status och i media kallas vår personal för hjältar. De sökande ser också att vi kan erbjuda trygga anställningar, att här blir ingen arbetslös, säger Katarina Gedda, chef för Bemanningenheten.

Via olika annonser på bland annat kommunens hemsida och facebook-sida kan arbetssökande ansöka om arbete. Bemanningenheten tar emot

alla ansökningar och skickar sedan ut lämpliga sökande till cheferna i äldre- och funktionshinderverksamheten. Under våren har man anställt i betydligt högre takt än normalt och har nu nästan dubbelt så många anställda för att ha en god beredskap. På samtliga arbetsplatser håller man hårt på reglerna gällande Basala hygienrutiner (regelverk för att hindra

smittspridning) samt att alla som arbetar inom kommunen ska stanna hemma vid minsta antydning till snuva eller luftvägssymptom. Reglerna för sjukskrivning ger kommunen högre sjuktal och därmed måste beredskapen inom kommunen vara högre än normalt. Cheferna ute på enheterna kommer också att överanställa under sommaren för ytterligare beredskap under semesterperioden.

– Under hela året arbetar vi planerat och metodiskt för att motivera timanställda till utbildning, då vi har många timanställningar över sommaren och stora behov av arbetskraft i framtiden. Genom att utbilda sig inom vård- och omsorgsycket öppnar sig stora chanser till ett givande jobb med fast anställning och en försörjning för framtiden, avslutar Katarina Gedda.

Viktigt att säkra personalförsörjningen

En pandemi, ett krig eller annan kris medför alltid stora utmaningar för samhället och samhällsbärande aktörer måste ha beredskap och förbereda sig för att minska effekterna av de påfrestningar som kan uppstå.

Kommunen har för att skapa en långsiktigt uthållig organisation nu förtydligat den så kallade Pandemiplanen och kompletterat med åtgärder för personalförsörjning med anledning av covid-19.

Syftet med planen är att säkra personalförsörjningen för de verksam-

heter som anges som särskilt viktiga att upprätthålla såsom äldreomsorg, funktionshinderverksamhet och förskola. Dels för att anhöriga till personer inom andra samhällsviktiga funktioner utanför kommunens verksamheter ska kunna arbeta, t ex inom sjukvård. Men också för att kunna bedriva kommunal verksamhet vid ett "katastrofscenario" där en mycket stor andel av personal och/eller vårdtagare på en enhet blir smittade exempelvis inom äldreomsorgen.

I planen föreslås olika rekryteringsåtgärder som fortsatt behöver ske och även hur man kan trygga bemanning-

en genom olika personalåtgärder och fortsatt ha trygga och verksamhetsutvecklande medarbetare.

– Det är viktigt att våra rekryteringsannonser syns väl i våra kanaler, både i digitala och i traditionella medier, så att det är lätt att få kunskap om att vi har lediga tjänster. Tanums kommun är en attraktiv arbetsgivare och våra introduktioner och utbildningar gör att medarbetare känner sig trygga. Trygga och kompetenta medarbetare ökar kvalitén i de olika verksamheterna, detta gäller ju än mer i ett läge av pandemi, säger Agneta Andersson, HR-chef på Tanums kommun.

Snabb omställning för elever

Studier hemma blev alternativet när Campus Futura från en dag till nästa stängdes till följd av coronapandemin. Nu finns önskemål om att ha kvar viss fjärrundervisning även när alla kan återgå till skolan.

Tisdagen 17 mars kom regeringsbeslutet som innebar att gymnasier, vuxenutbildningar och högre utbildning redan dagen därpå gick över till distans- och fjärrundervisning.

– Vi var redo, berättar Helen Larsholt, skolchef på Campus Futura i Tanumshede.

Beskedet var inte oväntat och förberedelser hade gjorts, exempelvis en kartläggning av vuxnelevernas tillgång till egna datorer och surfplattor. Enbart ungdomseleverna får surfplattor från skolan.

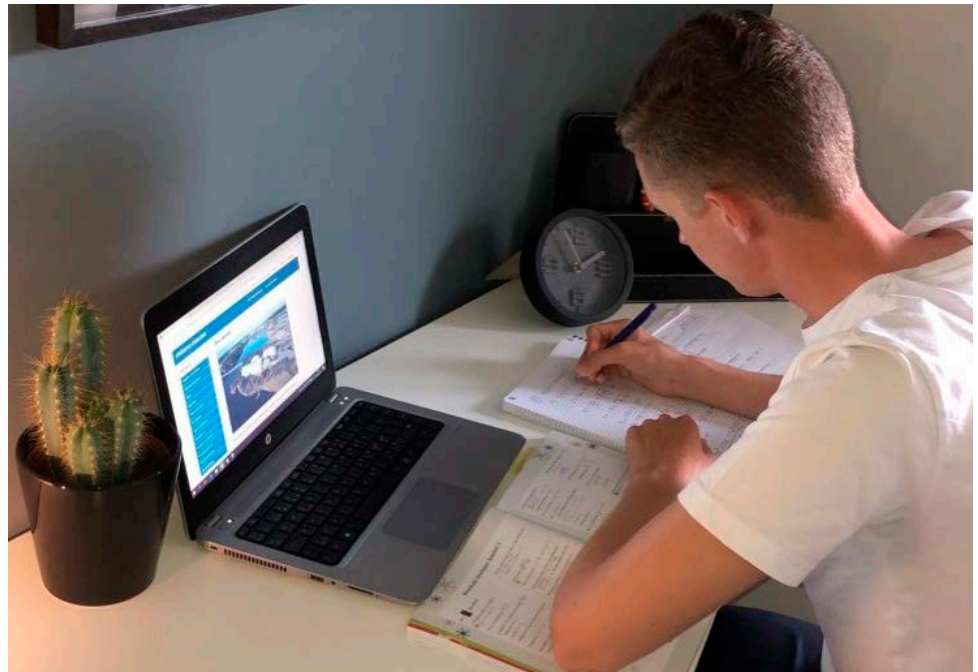
Stolt chef

Skolchefen är imponerad över hur lärare – och elever – tacklat den nya situationen:

– Jag är otroligt glad och stolt över pedagogernas snabba omställning, deras engagemang, tålamod och driv för att kunna möta eleverna via länk.

– Digitaliseringen av skolan har fått en kraftig framskjuts. Det är skolchef Helen Larsholts slutsats efter coronavåren.

För Calle Mattsson, nu nybakad student, var missad social samvaro den största nackdelen med hemmastudierna.

Utmaningar har inte saknats. Motivation kan svikta när rutiner ändras och kravet på självdisciplin ökar. För alla Futuraelever med svenska som andraspråk har förändringen varit särskilt svår.

Individuella lösningar har erbjudits i vissa fall.

Till en början pausades all praktik men den återupptogs senare.

– Många elever behövde få yrkesbevis, främst för arbete i vården, förklarar Larsholt.

Strul med nätet

Johanna Franzén, elev på komvuxutbildningen för barnskötare och elevassistenter, har mestadels positiva erfarenheter av fjärrundervisningen även om en skakig nätuppkoppling i bostaden utanför Fjällbacka ibland ställde till problem när hon skulle koppla upp sig för videolektionerna.

Efter en arbetsdag på Lisabackens förskola, där hon har sin tjänst som barnskötare och även arbetsplatsförlagd utbildning, var det skönt att slippa åka till onsdagens lektioner på Futura.

Hon påpekar att slopade bilresor innebär både miljö- och tidsvinster.

Men även om undervisningen över nätet fungerat har den inte fullt ut kunnat ersätta möten och samtal på plats på Futura.

– Vi är ett gott gäng. Det har varit tråkigt att inte träffas. Att åka till Futura har gett mig energi.

Schemalagd lektionstid har, förutom onsdagskvällarna, omfattat hela fredagar.

Hemma har hon insett att disciplin är a och o och att tiden vid skärmen måste brytas av rörelse och frisk luft.

Ingen pendling

Studier hemma i Grebbestad blev det för Calle Mattsson när han skulle avsluta sina tre år på ekonomiprogrammet i Strömstad.

Videoprogrammet fungerade bra när läraren pratade, sämre vid gruppdiskussioner.

I arbetet med egna företaget, inom Ung Företagsamhet, blev det svårt att ordna möten i verkliga livet.

Studiemiljön blev enahanda. Att flytta runt i bostaden gav viss variation.

Arbetsbelastningen ökade när lärarna, som inte kunde bedöma elevers aktivitet i klassrummet, gav

fler inlämningsuppgifter.

Vårens erfarenheter ger insikter för framtiden.

– Nyttigt för skolans utveckling, tror Calle Mattsson.

Han tycker det är bra om till exempel pendlande elever slipper långa resor till enstaka lektioner och genomgångar.

”Ögonöppnare”

– Att kunna mötas digitalt, utan att behöva åka till allt, har blivit en ögonöppnare. Vi var tvungna att kasta oss in i detta och såg att det funkade utmärkt, säger Helen Larsholt.

Johanna Franzén vill gärna fortsätta med fjärrlektionerna på onsdagskvällarna och ser även fördelar med sådana lektioner för den som är krasslig eller hemma med sjukt barn.

Möjligheterna till videomöten är något hon nu introducerat på sin arbetsplats.

– Det har blivit jättepopulärt.

– Vi fick göra det bästa av situationen, säger Johanna Franzén, som tycker att fjärrundervisningen fungerade bra efter ett tag.

Utbildningsfakta

Olika former: Fjärrundervisning, där elever och lärare via särskilda dataprogram möts för internetbaserade lektioner i realtid. Distansundervisning är individuellt anpassad och ofta, men inte alltid, nätbaserad. Futura har i första hand eftersträvat fjärrundervisning.

Elever på Campus Futura: Cirka 300 vuxenelever, på sfi (svenska för invandrare), gymnasiala vuxenutbildningar och grundläggande vuxenutbildning, samt 20 ungdomselever på introduktionsprogrammet, med yrkes-, språk- och individuell inriktning.

Beredskap att vårda covid19-patienter på hemmaplan

Den 25 maj stod den nya korttidsavdelningen Kompassen färdig på Hedegården, redo att ta emot eventuella omsorgstagare. Till avdelningen har det ordnats allt ifrån sängar och madrasser till hur maten ska levereras.

Tanums kommun fick med anledning av pandemin i slutet av mars uppdrag av länsstyrelsen att skapa ytterligare platser inom kommunens omsorgs verksamhet vilket man gjort med den nya avdelningen.

Omsorgstagarna på avdelningen kan vara insjuknade i covid-19 i behov av

omvårdnad men inte vara i behov av sjukhusvård. Avdelningen är skapad så att man förhindrar smittspridning och har beredskap för att avgränsa och isolera de omsorgstagare som behöver omsorg där. I skrivande stund (27 maj) vårdar Tanums kommun ingen med konstaterad covid-19 inom särskilt boende, hemtjänst eller LSS.

Medarbetare har rekryterats både från omsorgens ordinarie verksamheter men även nyrekrytering. I hela omsorgen och även för denna avdelning har medarbetarna utbildats i basala hygienrutiner och hur och när skyddsutrustning ska användas.

Omsorgen har haft stort fokus på en säker arbetsmiljö för medarbetarna och kontinuerligt gjort riskbedömningar av arbetsmiljön för att säkerställa att skyddsutrustning används. Lika stort fokus har varit på att omsorgstagarna ska ha en säker hemmiljö/vistelse på korttidsboendet.

Pandemin innebär en stor påfrestning i samhället i stort och därigenom också för de kommunala verksamheterna. Det är därför viktigt att kommunen löser situationen på bästa sätt utifrån de förutsättningar som finns och har beredskap om situationer uppstår.

Skyddsutrustning inom vård och omsorg

Tanums kommun har god tillgång till skyddsutrustning för personalen inom vår vård- och omsorgsverksamhet.

Vissa varor blir under coronapandemin bristvaror när efterfrågan ökar. De produkter man har identifierat i Sverige som kritiska produkter är munskydd, visir, förkläden, handskar, handdesinfektion och ytdesinfektion.

För att inte stå utan skyddsutrustning anmäler kommunen varje vecka till Socialstyrelsen vilka produkter som det finns behov av.

Tanums kommun har knutit ett avtal med det lokala företaget Vasco AB som levererar handdesinfektion (handsprit) och oparfymrerad tvål till vår omsorgsverksamhet och till förskolor och skolor. Dessa leveranser kommer att fortgå en bit in på hösten.

Klädd i skyddsutrustning för droppsmitta.

Bakgrund

Socialstyrelsen har fått i uppdrag från regeringen att se till att material finns tillgängligt. Socialstyrelsen tar hjälp av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som har avtal med

företaget OneMed. De scannar av internationellt och köper in produkterna för att se till att dessa finns tillgängliga till vård- och omsorgsverksamhet i Sverige.

Frivilliga egentester för personal inom vård, omsorg och socialtjänst

Tanums kommun har sedan maj månad genomfört frivilliga egentester för covid-19 för personal inom kommunal vård, omsorg och socialtjänst.

Testet, som är frivilligt, är till för att personal inom kommunal vård och omsorg med mycket milda symptom på förkylning eller luftvägsinfektion ska veta om de kan gå till jobbet. Om personen för övrigt känner sig pigg och frisk kan ett negativt testresultat för covid-19 innebära att per-

sonen kan gå till arbetet istället för att vara hemma för säkerhets skull.

Den som har milda symptom sjukanmäler sig som vanligt och är hemma från jobbet. Chef och medarbetare kommer gemensamt överens om att göra testet.

Provet, som tas i näsa och svalg, gör den anställde själv genom ett egentest. Rutiner för egentest och vägledning för chefer och medarbetare är framtagna för att underlätta hanteringen av testerna.

Verksamheter ställer om

Familjecentralen

På Familjecentralen Eken hittar man nya sätt att träffa föräldrar och barn. Utomhusaktiviteter passar utmärkt i dessa coronatider och man har till exempel haft lekplatsturnéer. Familjer bjuds in till de olika lekplatserna bland annat via deras facebookside och man bestämmer tid och dag för att besöka en lekplats gemensamt – till exempel lekplatsen bakom kiosken i Hamburgsund och lekplatsen vid Ingrid Bergmans torg i Fjällbacka.

– Vid träffarna leker vi, sjunger, pysslar, fikar, grillar om möjligt och hittar spännande saker i naturen. Vi

En av de lekplatser som Familjecentralen besök på sin lekplatsturné.

spelar tre-i-rad på stranden och skogsbingo i skogen. Både små och stora får en stunds trevlig samvaro, säger Carina

Danielsson, förskollärare.

Följ Familjecentralen Eken på Facebook så du inte missar deras aktiviteter.

Musikunderhållning på Hedegården

Äldreboendena Hedegården och Tärnegården har fått vårunderhållning av musikbandet Refräng & Co från Lödöse som spelade svängig musik och underhöll både de boende och personer som brukar besöka träffpunkten.

De äldre satt spridda på stolar/i rullstolar utanför boendet samt på altaner och balkonger med filtar. En besökare ville betona vikten av träffpunkterna och hur fantastiskt detta arrangemang var när man inte kan ses som vanligt. – Detta är viktigt! sa hon.

Genom något som kallas Projekt Bakgård har man i samarbete med Radiohjälpen och Studieförbundet Vuxenskolan arrangerat så att band åker runt och spelar utomhus.

Musikunderhållning för de boende på Hedegården i Tanumshede.

Cyklande planarkitekt

När samrådsmötena blev inställda på grund av rådande Coronasituation fick planarkitekterna tänka om för att även nå dem som inte kan ta del av planförslaget digitalt. Planhandläggaren Anette Karlsson tog därför en dag cykeln för att träffa personer som gärna ville ha dialog om planförslaget men som ville undvika att lämna sin bostad. Det har varit ett positivt mottagande bland dem hon har träffat och säger: – Det är viktigt att alla känner att de har en möjlighet att ta del av planförslaget och kan lämna synpunkter. Det har varit roligt och lärorikt att få träffa de som berörs av planförslagen i deras närmiljö. Utöver personliga besök har vi också lämnat material i brevlådor och träffat mindre grupper utomhus.

På cykel samlar Anette Karlsson in synpunkter på planförslag.

Digitala samverkansmöten med företagare

För våra företag förändrades förutsättningarna nästan helt från en dag till en annan.

För att stötta vårt näringsliv bjöd vi i ett tidigt skede och med kort varsel in företagare till ett digitalt möte där företag från hela kommunen, stora och små och från olika branscher slöt upp via länk.

Kommunstyrelsens ordförande Liselotte Fröjd, kommunchef Ulf Ericsson tillsammans med näringslivsutvecklarna Elisabeth Jonsson och Elenor Olofsson sände mötena digitalt från kommunhuset. Kommunen gav en information om aktuellt läge i kommunens verksamheter med anledning av Coronapandemin och gav sedan ordet till företagen att berätta om sin situation i rådande stund.

– Vi ville att näringslivet i kommunen från början skulle känna kommunens stöd. Många drabbades hårt ganska omgående. Med en bra dialog och att vi informerar varandra så ville vi stötta och hjälpa så gott det går,

säger Liselotte och fortsätter: – Det var oerhört värdefullt för oss att få ta del av företagens lägesbild. Rutinen blev sedan att varannan vecka träffas digitalt, ibland med inbjudna gäster.

– Mycket bra initiativ från kommunens sida. Det skapar en trygghet att få känna en gemenskap med de olika företagen oavsett bransch. Det skapar en förståelse för varandras situation och öppnar upp för nya möjligheter och idéer, säger Magnus Olsson, ordförande i Företagarna Tanum.

Alla möten har gått och går att ta del av i efterhand på kommunens hemsida.

Fler kommunala sommarjobb till ungdomar

Tanums kommun gör en extra satsning och skapar fler sommarjobb än vanligt till ungdomar mellan 16 och 25 år under sommaren 2020. Detta till följd av att antal sommarjobb i näringslivet spås minska på grund av pandemin.

Arbetsmarknadsenheten har jobbat hårt inför sommaren för att, tillsammans med kommunens alla verksamheter, skapa cirka 50 extra sommarjobb, platser som kommunen i vanliga fall inte har. Arbetsmarknadsenhetens egna verksamheter bidrar med cirka 20 platser för ungdomar där jobbet i huvudsak blir strandstädning. Men även jobb inom renhållning, återbruk, fastighets- och trädgårdsskötsel, naturvård och fritidshem är aktuella.

Dessa sommarjobb är vikta till ungdomar som är skrivna i kommunen. De kommer att jobba sex timmar om dagen under fyra veckor och det finns två perioder, allt för att så många som möjligt ska få möjlighet till jobb en del av sommaren.

Liksom tidigare år har kommunen även feriepraktik under tre veckor för ungdomar mellan 15 och 17 år med utökad behov. Feriepraktikplatserna har mer än dubblats i sommar.

Sommarberedskap inom barnomsorgen

Vårt samhälle måste fungera även vid samhällsstörningar, det vill säga olyckor, kriser, krig eller som just nu en pandemi. För att kunna upprätthålla samhällets funktionalitet oavsett störning är vissa verksamheter viktigare än andra – de är samhällsviktiga.

I Tanums kommun finns många föräldrar med jobb inom samhällsviktiga verksamheter och det måste finnas beredskap att kunna ta emot barn till dessa om de skulle bli tvungna att avbryta sina semestrar och återgå till arbetet på grund av pandemin. Barn- och utbildningsförvaltningen har därför gjort en noggrann sommarplanering och har en god beredskap för att kunna svara mot ett ökat behov av barnomsorg i sommar.

Med samhällsviktiga verksamheter menas till exempel funktioner inom dricksvattenförsörjning och primärvård men också räddningstjänst eller akutsjukvård. En verksamhet kan vara samhällsviktig på lokal nivå som till exempel förskoleverksamhet medan ett akutsjukhus är samhällsviktigt på regional nivå.

Distansjobb med mersmak

Fler möten över internet och färre resor. Distansarbetet under coronakrisen kan ge bestående förändringar för anställda i kommunen.

– Vi har fått en rejäl skjuts framåt i att använda digitala verktyg, säger Gunilla Ulfstad, HR-specialist på tekniska förvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

En majoritet av förvaltningarnas cirka 60 medarbetare i Tedacthuset hör till dem som delvis arbetat hemifrån sedan i våras.

Förändringen, för att minska smittorisken, har underlättats av långt gången digitalisering av verksamheten.

– För ett par år sedan hade vi inte kunnat jobba så här, säger Gunilla Ulfstad.

Månat om arbetsmiljön

För att få bra arbetsmiljö hemma har möblemang och utrustning kunnat lånas från kontoren – även om en och annan strykbräda också fått göra tjänst som förhöjt bord...

Gunilla Ulfstad, som själv arbetar hemifrån, tror att många vill fortsätta med det även efter coronan, för att vid till exempel förkylning undvika att smitta arbetskamrater.

Inköp av bra headset och videokameror har ökat.

– Kamerorna har visat sig vara jätteviktiga. Det har nästan känts som att träffas på riktigt, säger Ulfstad.

Skypefika

Fast bara nästan. Personalgrupper har startat skypefika och fredagsquiz för att göra ensamjobbet roligare. Morgonens videomöten är en viktig daglig

kontakt mellan chefer och medarbetare. Chat över datorn är en ersättning för att knacka på hos en kollega.

Hälsoinspiratörerna har tipsat om pausrörelser för att väga upp stillasittande och förlorad vardagsmotion till och från jobbet.

Program för videomöten har blivit naturliga att nyttja. Mer strukturerade och ofta kortare möten än vanligt är en följd.

Tillgängligheten via kundcenter och bygglovsjour, telefon och e-post är oförändrad, liksom möjligheten att boka besök.

Fakta riktlinjer

Tanums kommun säger, i riktlinjer för medarbetare och förtroendevalda i alla kommunala verksamheter med anledning av nya coronaviruset, bland annat: Distansarbete ska, utifrån verksamhets förutsättningar och behov, ses som norm.

Beredskap för störningar på kritiska varor eller tjänster

Kommunen har tillsatt en försörjningsgrupp som ska identifiera och avhjälpa kritiska resursbehov för till exempel sjukvårdsmaterial, kemikalier eller teknisk utrustning. Behoven kan se mycket olika ut på kort eller lång sikt.

Med anledning av coronapandemin kan det uppstå brister eller störning-

ar i leveranser av varor och tjänster. Syftet med gruppen är att den ska kartlägga eventuella sårbarheter och i nästa steg vidta åtgärder för att förstärka uthålligheten.

Gruppen identifierar och kartlägger kritiska behov. Målet är att vi ska ha en beredskap och robusthet så att brist inte uppstår och det är viktigt att vi ser till att vi har en uthållighet av leveranser. Behoven behöver

beaktas på både en kortare sikt (närmaste veckorna, och lite längre sikt) minst ett halvår till att börja med. Man ser över vilka avtal och produkter/tjänster som kan anses vara kritiska.

Med i gruppen, som leds av säkerhetssamordnaren, finns representanter från alla verksamheter så att hela kommunens behov identifieras.

Hyllad vårdssamverkan

Hemsjukvårdens sjuksköterskor kan göra en livsviktigt insats i väntan på ambulansen eller hjälpa 1177 att bedöma ett sjukdomstillstånd. Uppgifterna ingår i Samverkande sjukvård, ett unikt koncept som uppmärksammats genom två priser.

Samverkande sjukvård väcker intresse runtom i Sverige. Kommunerna Tanum och Strömstad var pionjärer i projektet 2009. Nu ingår 13 kommuner i Fyrbodals samt Lilla Edet. Lena Olsson, medicinskt ansvarig sjuksköterska (Mas) i Tanum och Strömstad, har deltagit från starten.

– Roligt att ha varit med om att bygga upp detta, säger hon.

I mars i år fick Samverkande sjuk-

Ann Johansson, Anna Azzeddine, Mattias Persson och Madeleine Olsson, sjuksköterskor inom Tanums hälso- och sjukvård, med den tavla de fått eftersom Samverkande sjukvård hyllats med Götapriset 2019.

Fakta samverkan

Parter i Samverkande sjukvård: Kommunal hälso- och sjukvård, hemtjänst, ambulanssjukvård, 1177 Vårdguiden på telefon, vårdcentraler och NU-sjukvårdens äldrevårdsavdelning (Mäva). Arbetsmodell med fyra olika uppdrag:

- 1177 kan få hjälp med bedömning av kommun- eller ambulanssjuksköterska.
- Kommunssjuksköterskor gör insatser i väntan på ambulans, IVPA. Utbildning och årliga kunskapstest krävs.
- Personal från alla parter kan be varandra om hjälp.
- Samarbete om direktinläggning på Mäva av multisjuka + 75 år.

Se även www.samverkandesjukvard.se!

Prismotiveringar

Årets Brobyggare: "För att med en mångfald av aktörer på lika villkor gjort mer med befintliga resurser och lyckats överbygga organisatoriska mellanrum. Årets brobyggare har fört vården närmare invånarna med imponerande förutsättningslöst och förstående samarbete och personens bästa i fokus."

Götapriset: "Genom att tänka nytt och innovativt har man fått bort stuprören. I stället ser man alla vårdresurser, oavsett organisationstillhörighet, som en samlad gemensam resurs som finns där för invånarnas bästa.

Med teknikens hjälp, och med samverkan mellan SOS Alarm och kommunens sjuksköterskor, kan man via en app se var närmaste kommunssjuksköterska finns och även ge navigationshjälp. Resultatet blir en snabbare och närmare vård för invånarna i Fyrbodals."

vård priset Årets Brobyggare, utdelat av Dagens Medicin och fackliga organisationer i Vårdsverige. Priset lyfter fram gott samarbete i hälso- och sjukvården, till nytta för patienten.

– Jättekul att andra uppskattar vad vi gör, kommenterar Lena Olsson.

Larmas ut

I samverkande sjukvård ingår uppdrag i väntan på ambulans (IVPA). Den kommunssköterska som är närmast ett akut sjukdomsfall får prio 1-larm samtidigt med ambulansen och kan med hjälp av särskild utrustning göra en livsviktig första insats innan ambulansen hinner fram.

Larmcentralen ser kommunssköterskornas position genom en app de har i mobilen. Sköterskan avgör om uppdraget kan accepteras och får då via appen all nödvändig information.

Denna nya möjlighet lyftes fram i höstas då Samverkande sjukvård

fick Götapriset, i konkurrens med närmare 400 bidrag från hela landet.

– Ett fint kvalitetspris inom offentlig verksamhet, förklarar Lena Olsson.

Från början fanns en tveksamhet hos kommunsjuksköterskor till att ställa upp i akuta lägen men så är det inte längre.

Utbildning

För en sjuk person kan bättre samverkan mellan olika delar av vården ha stor, ibland livsavgörande, betydelse.

För personalen innebär Samverkande sjukvård breddad kompetens och erfarenhet. För IVPA-larmen

ger ambulanssjukvården en särskild utbildning och varje år erbjuds kommunerna utbildningsplats vid Högskolan Väst.

– Eftersom utbildningar sker tillsammans med övriga vårdgivare får vi en annan förståelse för varandras arbetsuppgifter, säger Lena Olsson.

”Utmaning i arbetet”

En kvinna med oklart tillstånd efter ett fall, ett hjärtstopp och ett astmaanfall. Sjuksköterskan Mattias Persson kan snabbt ge exempel på tillfällen då han och hans kollegor gjort insatser inom ramen för Samverkande sjukvård.

De bidrar inte enbart med medicinska kunskaper.

–När vi kommer kan både patient och anhöriga känna sig lugnare. I regel kommer ambulansen fort, men det kan upplevas långt och vara skönt om vi kommer tidigare, säger Mattias Persson.

Riktlinjer

Sjuksköterskorna kan kontrollera en persons tillstånd genom att till exempel mäta blodtryck, puls och syresättning. I akutväskan finns vissa läkemedel. Vid exempelvis ett astmaanfall kan inhalation av medicin och syrgas direkt göra stor skillnad.

För akuta situationer har hemsjukvårdens sköterskor utbildning i de olika riktlinjer som gäller för specifika tillstånd.

– Vi har manualer. Vi handlar inte i blindo.

Mattias Persson, sjuksköterska i kommunen, tycker det är bra med samverkan om vårdresurserna.

Spännande

Uppdrag inom ramen för Samverkande sjukvård kan innebära uppgifter utöver de vanliga. Mattias Persson ser dem som spännande avbrott i vardagen.

– En utmaning i arbetet.

Förutom IVPA-larm, i väntan på ambulans, kan uppdrag att hjälpa till med medicinska bedömningar i hemmet komma från flera håll, däribland 1177 eller vårdcentral. Sjuksköterskorna bistår också om

hemtjänstpersonal har frågor om personer som inte är inskrivna i hemsjukvården.

Mattias Persson tycker det är bra med ett samarbete där alla resurser används.

– Det blir nog mer av samverkan i framtiden. Det är ju allt sjukare personer som vårdas i hemmet.

Han uppskattar det kollegiala utbytet. Som coach träffar han regelbundet andra företrädare för verksamheter i Samverkande sjukvård.

Åke testade en giraff

En giraff i bostaden – kan det vara något? Kanske om giraffen är en robot och, på ett enkelt sätt, erbjuder vård- och omsorgstagare videosamtal med personal.

Åke Nygren i Tanumshede vet hur den fungerar. Som ledamot av Tanums kommunala pensionärsråd har han fått möjlighet att testa giraffen.

– Den plingar till när någon vill ha kontakt. Då kan jag, med fjärrkontrollen, antingen godkänna kontakten eller säga nej. Jag kan också höja eller sänka volymen.

I övrigt är det samtalspartnern vid datorn på annan plats som styr, både när kontakt ska tas och giraffen manövreras. Höjden kan ändras, för att passa antingen stående eller sittande samtal. Roboten kan också köras

runt i bostaden om inte trösklar eller annat hindrar.

Åke Nygren konstaterar att giraffen är lätt att hantera även för en person utan datorvana. Bostad med bredband via fiber behövs. När Åke Nygrens tillfälliga gäst skulle styras över mobilt bredband fungerade det inte alls. Giraffen, med laddstation, kräver också utrymme i bostaden.

Spara restid

Vad en tillsynsrobot passar bra till? Kanske när vanliga videosamtal över mobil, surfplatta eller dator är alltför besvärligt. Kanske för samtal med omsorgstagare som inte känner behov av fysiska besök eller inte vill ha besök av flera olika personer. Kanske för att kunna hushålla med personalens restid så att det finns tid till de samtal som måste ske på plats.

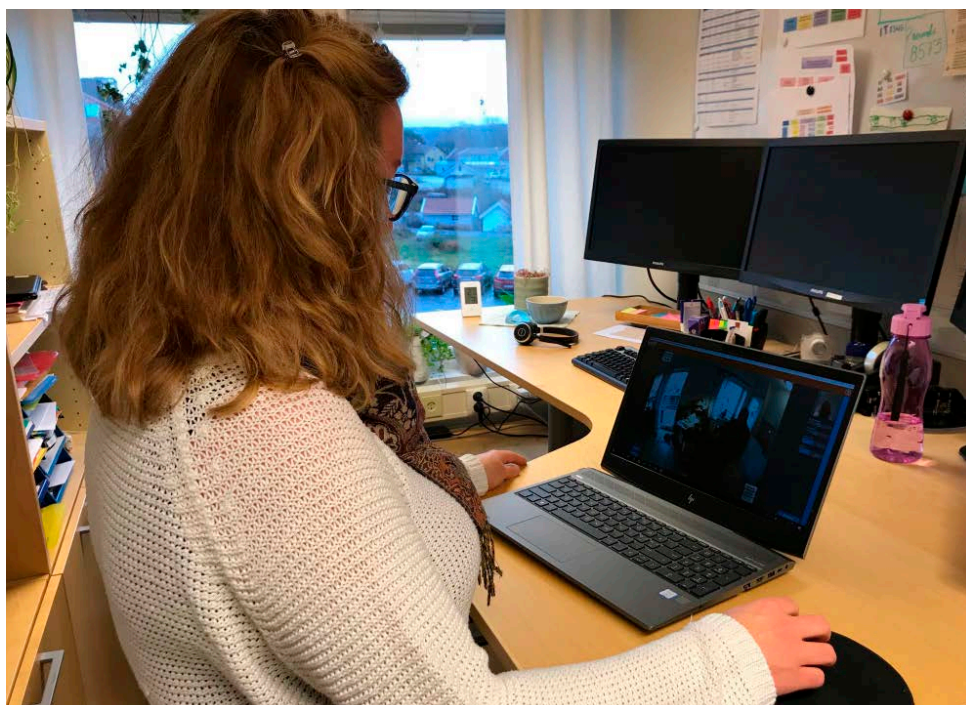
Åke Nygren med den giraff som han testat under några dagar. Snabbt bredband visade sig vara nödvändigt för att videosamtalen skulle fungera.

Giraffen kan också hjälpa till att se till någon som exempelvis har lätt för att falla och skada sig. Om vederbörande sagt ja kan personal sätta igång giraffen med kamera och mikrofon utan att få ett medgivande för varje tillfälle.

– Nu testas vi och ser om giraffen kan vara en lösning i vissa fall, förklarar metodutvecklare Frida Lundqvist.

Nyfikenhet

När hon informerat personal och grupper med äldre om giraffen, kal-

Frida Lundqvist i videosamtal med Åke Nygren, när han testade giraffen i sin bostad. Robotens kamera visar Åke och hans närmaste omgivning. Åke ser Frida i närbild.

Fakta välfärdsteknik

Tillsynsroboten giraffen är ett exempel på så kallad välfärdsteknik. Test i liten skala sker för att hitta former för användning, öka kunskapen om välfärdsteknik och motivera en utveckling på området.

Om utvärderingen blir positiv ska det tas fram en plan för hur giraffen kan bli ett permanent hjälpmedel möjligt att erbjuda flera.

Folkhälsorådet i Tanums kommun har medfinansierat testgiraffen.

Tanums kommun har tidigare köpt in flera digitala terapidjur i form av katter och hundar till särskilda boenden. Ett annat exempel på välfärdsteknik är dockor med högtalare som kan återge omsorgstagarens favoritmusik.

lad Åke efter testpersonen, har hon mött mycket nyfikenhet, frågor om välfärdsteknik i stort och om vad denna robot kan göra.

Ännu så länge är det videosamtal, men utvecklingen sker snabbt, förbättringar och nya funktioner kan komma till.

Åke Nygren tycker att ett verkligt möte alltid är bäst.

– Men kanske kan detta vara lika bra när man vant sig. Det kändes ändå som att jag hade en personlig kontakt med Frida över giraffen, i och med att jag träffat henne när hon installerade den. Är giraffen ett bra sätt att använda kommunens resurser är det ju bra. Och i vissa tider, som med coronan, ska ju besök undvikas, påpekar han.

– Tekniken får aldrig ersätta mänsklig kontakt om det är vad som önskas, men den kan ge nya valmöjligheter, säger Frida Lundqvist.

Groddjursbarriär vid Bryggeridammen

Under mars 2020 har Trafikverket låtit bygga en groddjursbarriär vid Bryggeridammen i östra delen av Grebbestad, utmed Repslagaregatan.

Dammen hyser såväl större som mindre vattensalamander. De övervintrar öster om Repslagaregatan och vandrar under våren över vägen för att nå dammen som är deras leklokal. Under hösten ska de tillbaka till sina övervintringslokaler. Då salamandern reagerar på fara med att stanna upp och avvakta, leder detta till att många blir överkörda.

Trafikverket har också byggt tre övervintringslokaler i dammens närhet. Tanken är att salamanderna, som nu ska ha svårare att ta sig tillbaka över gatan där barriären finns, ska välja att bo i de nya övervintringslokalerna. Dessa är uppbyggda med sten och gamla tegelpannor, detta ska skapa hålrum som fungerar bra för vintervistat. De är sedan täckta med markduk och jord.

Bryggeridammen – salamandrarnas leklokal.

erar bra för vintervistat. De är sedan täckta med markduk och jord.

Då Repslagaregatan (väg 1008) är statlig, uppmärksammade Tanums kommun Trafikverket på konflikten mellan groddjur och biltrafik. Vid en inventering av groddjuren uppmärksammades fler än 100 överkörda

salamandrar. Glädjande nog noterades även en hel del salamander i dammen. Salamandern är fridlyst enligt 6§ artskyddsförordningen (2007:845).

Vi ser med spänning fram emot hur detta kommer att lyckas och hoppas på det bästa!

Coronaviruset får många att upptäcka naturen

Inte bara våren utan även Coronapandemin gör att allt fler ger sig ut i naturen i sitt närområde.

Guide till naturen i Tanums kommun är en behändig bok i A5-format. Den togs fram i samband med att man arbetade fram ett nytt naturvårdsprogram för kommunen. Boken är en introduktion till många av de naturreservat som finns i Tanums kommun. Den inleds med en lättfattlig beskrivning av hur landskap och naturmiljöer formats, från det att urberget skapades och fram till hur bete påverkar landskapet i våra dagar.

Utöver beskrivningar av vanliga djur och växter, presenteras vad som är unikt och särskilt intressant för de olika naturreservaten. Du får också tips om andra friluftaktiviteter som kajakpaddling, fiske och vandring. Utöver Bohusleden och Kuststigen uppmärksammas en rad mindre kända, kortare vandringsvägar i till

exempel Bottna, Tanums världsarv och Naverstad.

Mitt smultronställe

Karin, administratör på miljö- och byggnadsförvaltningen berättar om sitt smultronställe:

– Åh, jag skulle verkligen vilja tipsa om vandringslederna i Bottna! Med utgångspunkt från Bottna sockenstuga kan du välja mellan 3 fina leder, på 3,5–7,5 km. Den lite längre, blå leden tar dig genom ett vackert landskap med småbruk, ädellövskog och en fantastisk vy över Tåsteröd vatten – perfekt plats för en fika! Är du lite äventyrligare eller har barn som gillar att klättra omkring rekommenderar jag att bestiga Tunneberget. Trots att turen ser kort ut på kartan kan den vara ganska krävande och inget för den som är höjdrädd eller väldigt ovig. En klar dag ser du långt ut i havsbandet. En riktig höjdare!

Här kan du köpa naturguiden:

- Kommunhuset i Tanum
- Tedachuset i Tanum

Du kan även kontakta kommunens kundcenter på 0525-180 00 för fler försäljningsställen eller om du är företagare och vill sälja boken.

Klimat- och miljöstrategi

Kommunfullmäktige beslutade den 24 februari 2020 om en klimat- och miljöstrategi för Tanums kommun som gäller 2020–2024. Den tar sin utgångspunkt i att antagna åtgärder ska minska klimat- och miljöpåverkan från organisationen Tanums kommun och de helägda bolagen Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB.

Det övergripande mätbara målet för Tanums kommun är att kommunens utsläpp av växthusgaser ska minska med 20 procent räknat från 2019 till 2024.

Identifierade områden för åtgärder och mätbara delmål berör transporter, livsmedel, energi, avfall och återvinning och konsumtion, vatten och

avlopp, byggnation och anläggningar, havsmiljö, besöksnäring, uppköp och inköp, finans och skuldförvaltning, utbildning och kommunikation, samt inom Agenda 2030 identifierade fokusområden.

Arbetet kommer initialt att koncentreras till livsmedel, transporter och energi som är de tre områden där kommunens miljöpåverkan är störst.

Klimat- och miljöstrategin finns i sin helhet på www.tanum.se

Hållbar Skärgård har gått live

Under en period har ni i denna tidning kunnat läsa och fått följa projektet Hållbar Skärgård som verkar för ett hållbart friluftsliv i skärgården, oavsett om du kommer med båt, kajak eller någon annan farkost.

Nu har hemsidan gått live och en digital karta med fokus på Tanums kommun har nyligen släppts, kika in på www.hallbarskargard.se

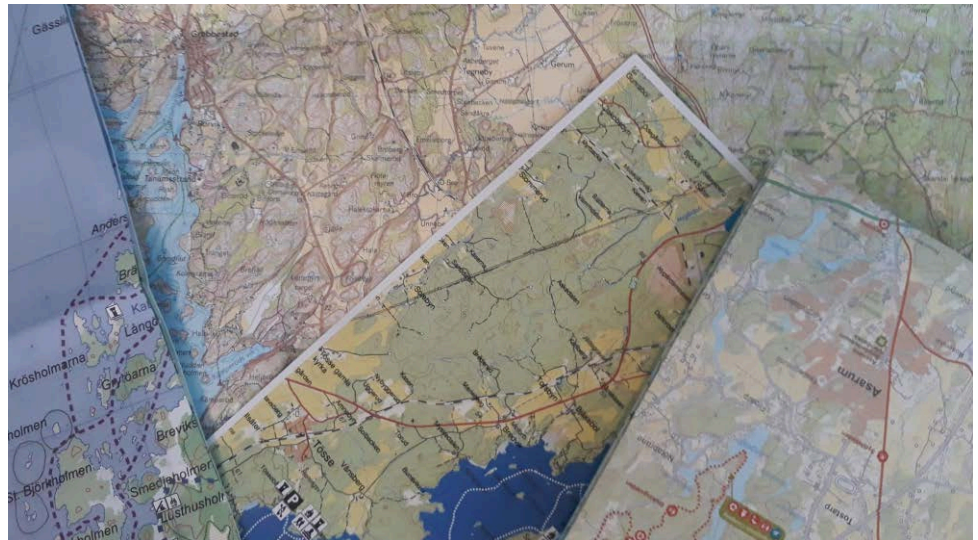
Leaderprojektet Hållbar Skärgård vill att det ska vara lätt att göra rätt i skärgården. Tanken är att samla information och påverka infrastruktur med fler solpanelsdrivna skärgårds-toaletter på populära öar. Projektet har startat en ideell organisation som ska ta arbetet vidare längs Tanumskusten med ambition att växa i alla väderstreck.

Vill du följa Hållbar Skärgårds utveckling, engagera dig i föreningen, bli sponsor/medlem/ge en gåva eller har ett uppslag, följ föreningens sida på www.facebook.com/HallbarSkargard eller hör av dig.

Vill du hjälpa till med arbetet av den digitala kartan, så är detta några uppslag;

- Verifiera kartpositionerna på kartan
- Hjälpt oss uppdatera kartan med relevant information
- Skicka in tältbilder på märkta tältplatser (namn på fotograf publiceras)

Bakom Leaderprojektet ligger Skärgårdsidyllen Kayak & Outdoor, Hans Sörqvist Byggnadsteknik, Catxalot, Minto, Drumlin, Nautopp och Tanums kommun.

Kontakt: Ingela Holgersson, Projektledare Hållbar Skärgård & ordförande i ideella föreningen Hållbar

Skärgård, ingela.holgersson@skargardsidyllen.se

Uppleva & göra i Tanum

Vandra längs den mytomspunna Bohusleden genom vildmarken på Kynnefjäll, eller njut av den salta havsluften medan du tar dig fram i stillheten av en kajak i Tanums skärgård. Gör ett besök i Tanums Vårdsarv där du kan utforska hällristningar från bronsåldern, eller upptäck Bohusläns största gravfält med 180 stenåldersgravar.

På Tanum kommuns nya upplevelsekarta kan du navigera mellan badplatser, cykelleder, vandringsleder, motionsspår, sevärdheter, tillgänglighetsanpassade besöksmål, och mycket mer. Allt på ett och samma ställe! Den nya kartportalen för dig som vill inspireras av allt spännande du kan uppleva i Tanum lanserades den 18 maj och du hittar den på www.tanum.se/upplevaochgora

Välkomna att utforska Tanum!

Skyltprofil för Tanum

En skyltprofil för Tanums kommun är framtagen. Ambitionen med profilen är att skyltar av samma slag ska se lika ut i kommunen. Profilen ska skapa en sammanhållen och attraktiv skyltning för kommunen och samtidigt locka och inspirera till våra besöksmål och vårt område.

De första skyltarna som kom upp är de informationsskyltar som står längs med vägar samt i centrala lägen i vår samhälle för att ge besökare en god information och inspiration till vårt område. Idag finns dessa informationsskyltar på 12 platser i kommunen, från Gerlesborg i söder, till Resö i norr och Östad i öster, samt längs med kustremsan. Framtagandet gjordes i samverkan med lokala sam-

Ulseröds Kvarn.

hällsföreningarna. Några av skyltarna kommer under året underhållas och kommer därför monteras ner under en kort period.

Nu tar vi nästa steg i den skyltprofilen, en anpassad skyltvariant för sevärdheter och besöksmål, samt en variant för vandringsleder. Ulseröds Kvarn var först ut för det vi kallar för "objektskylt", som kort presenterar besöksmålet och hänvisar till vidare information. Under året kommer fler platser att förgyllas med en objektskylt. Skylten som är anpassad för vandringsleder kommer att placeras på platser som är startpunkt för flera leder, så kallade spårcentraler. Ridskolan och Futura, i Tanumshede, var först ut som spårcentraler. Nästkommande blir Ranebo Friluftsanläggning.

Insikt om företagsklimatet i Tanum

Tanum strävar vidare mot ett bättre företagsklimat. Undersökningen "Insikt" som görs av SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, är en mätning som ger oss en indikation på hur företagen upplever kommunens servicenivå i myndighetsområdena.

Tanums kommuns nöjd-kund-index (NKI) hamnar på 69 i 2019 års mätning jämfört med ett NKI-värde på 71 i 2018 års mätning, vilket klassas

som ett godkänt resultat. Snittet för riket är 72.

Insikt mäter upplevelsen hos de företagare som haft kontakt med kommunen inom myndighetsområdena brandtillsyn, miljö- och hälsoskyddstillsyn, markupplåtelse, serveringstillstånd, bygglov och upphandling. Företagen får genom en enkät tycka till om det som fungerar bra respektive mindre bra i myndighetsutövningen. I mätningen inkom under 2019 totalt 136 svar vilket innebär en svarsfrek-

vens på 61 procent.

Bygglov har förbättrat sitt resultat med 11 placeringar medan övriga myndighetsområden har ett försämrat resultat.

Ytterligare en undersökning som mäter företagsklimatet är Svenskt Näringslivs attitydundersökning "Företagsklimatet" där Tanum har förbättrat sitt resultat sex år i rad. Resultatet från 2019 placerar Tanum på plats 110 av landets 290 kommuner. Målet är att placeras bland de 100 bästa i denna ranking.

Närproducerad IT

Datakonsulten IOSoft i Tanumshede har vuxit så det knakat på senare år och har nu 17 anställda. Med coronakrisen har utvecklingen, som för de flesta, fått sättas på paus. Vd Rikard Skoog vill ändå se positivt på framtiden.

– Datorerna blir ju kvar ...

IOSofts kundkrets är spridd på flera branscher och bolaget har flera ben att stå på, en styrka i dagens läge.

Exempelvis kan IOSoft fungera som ett företags it-avdelning, erbjuda serverdrift och molntjänster. Cirka två tredjedelar av verksamheten är systemutveckling och programmering. Hälften av personalen är programmeringskonsulter.

Fem anställda, däribland projektledare och kommunikatör, har rekryterats under det senaste året. De nya lokalerna hos Braxel på Prästgårdsvägen i Tanumshede är redan fyllda.

– När vi flyttade dit 2018 var vi 13 personer och tänkte att vi har utrymme att växa i, men nu har vi börjat diskutera en utbyggnad, berättar Rikard Skoog.

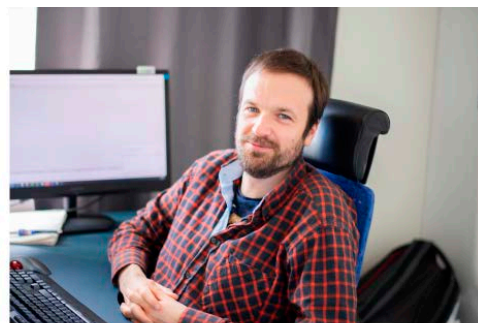
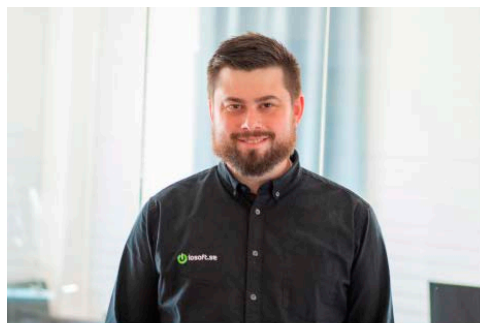
Dubblade

Utvecklingen speglas också av omsättningen. Att dubbla den var ett mål när Rikard Skoog blev delägare tillsammans med grundaren Erik Nilsson, vice vd.

Rikard Skoog började i IOSoft 2007, som tredje man. Valet mellan datorer och musik – han studerade jazzpiano ett år – landade på datorer.

– Musiken fick bli en hobby.

Valet blev lättare när han förstod att han inte måste flytta från Bullaren till storstad för att kunna jobba med it-verksamhet.

I ledningen för expansiva IOSoft är vd Rikard Skoog (uppe till vänster) och Erik Nilsson (uppe till höger), grundare och vice vd. I personalstaben på totalt 17 personer ingår även Jenny Aspnor, ekonomiansvarig, och Magnus Söderqvist, systemutvecklare.

Många bullingar

Kombinationen it-jobb och landsbygd har lockat fler. Majoriteten i personalen har adress i närområdet, hälften i Bullaren! En del är hemvändare, andra nya i bygden.

Många kunder har också nordbohuslänsk förankring. Bland uppdragsgivarna finns NorDan, tidigare Tanums Fönster och viktig kund alltsedan starten, Rabbalshede Kraft, flera New Wave-bolag, IP-Only och Leica Geosystems, nuvarande ägare till det före detta Bullarenföretaget Scanlaser.

Många affärer, även utanför norra Bohuslän, sluts enligt Rikard Skoog via personliga kontakter och rekommendationer. För att få bygga data-system för miljoner måste man först ha byggt förtroende.

När coronakrisen slog till höll IOSoft på att avsluta flera projekt och

starten för nya har nu senarelagts. Korttidspermitteringar har blivit nödvändiga för att kunna behålla all personal.

Nytänk

Trots all ovisshet om ekonomin för företag och samhälle är Rikard Skoog förhoppningsfull. När allt saktar ned kan det till exempel finnas tid att prata nya it-lösningar med annars strängt upptagna företagsledare.

– Och kriser får folk att tänka nytt.

Några årtal

2002: Företaget startades av Erik Nilsson.

2014: Rikard Skoog, anställd från 2007, in som delägare.

2019: 12,7 mkr i omsättning, dubblad från 6 mkr 2015.

Kreativ utveckling i Tanum

Lajvskola, skaparverkstad, kulturverkstad och skaparskola för de minsta – i Tanums kommun stärks den kreativa utvecklingen med hjälp av statsbidrag från Kulturrådet.

Tanums kommun är Sveriges fjärde konstnärsstäta kommun och för elever i grundskolan finns det flera möjligheter till kreativt skapande. Här får du veta mer om de olika verksamheterna som finansieras med hjälp av statsbidrag från Kulturrådet.

Skaparverkstad

För elever i förskola till årskurs 3 finns Skaparverkstaden som fokuserar på bild och form. Skaparverkstaden startade upp i februari 2020 och anordnas i Grebbestad, lärare är Karin Faxén Sporrang.

Lajvskola

Lajv, eller "levande rollspel" som det egentligen heter, är en form av drama. Tänk dig en berättelse som utspelar sig i en avlägsen plats i fantasin. Kanske i en historisk verklighet där du och många andra samlas i en medeltida by för att fira ett bröllop. Det är du, dina vänner och alla andra deltagare som är huvudpersonerna i denna berättelse, och det är också ni som tillsammans fortsätter att skapa handlingen.

Eftersom vi har ett världsarv i Tanums kommun så använder vi oss av Vitlycke och dess miljö för lavjet. Vi startade i november 2019 med en liten grupp men intresset är stort så gruppen har växt. Målet är att kunna utveckla lajvskolan till ytterligare en grupp eftersom efterfrågan är stor. Lajvskolan är till för ungdomar

11–15 år och det är Emma Backelin som är pedagog i samarbete med Grebbestads folkhögskola och Vitlycke museum.

Kulturverkstad

Kulturverkstaden är en kreativ verksamhet för elever i åldern 9–13 år, kulturverkstaden turnerar runt i Tanums kommun. Tanken är att göra det så enkelt som möjligt för så många som möjligt att kunna vara med. Kulturverkstaden besöker varje ort fyra gånger per termin och aktuella orter i norr är Grebbestad, Backa och Tanumshede. Aktuella orter i söder är Fjällbacka, Hamburgsund samt Rabbalshede. Kulturverkstaden kommer också att besöka Gerlesborgsskolan där ungdomarna får möjlighet att testa på graffitimålning tillsammans med en konstnär.

Utställning på Kulturhuset Futura

Barnen och ungdomarnas alster från de kreativa verksamheterna, tillsam-

mans med inslag från lajvskolan, ställdes ut på Kulturhuset Futura i Tanumshede under maj månad.

Känner du någon som vill vara med?

Är ditt barn eller ungdom intresserad av att vara med i någon av de kreativa verksamheterna?

Hör av dig till Annica Bjering, annica.bjering@tanum.se, för mer information.

Mer om Kulturrådets statsbidrag

Kulturrådet införde 2016 statsbidrag för att Sveriges kommuner ska kunna utveckla musik- och kulturskolan. Det finns också en nationell strategi som antogs under 2018 för att stärka musik- och kulturskolans roll i samhället. Det är utifrån dessa statsbidrag som musik- och kulturskolan i Tanums kommun har kunnat starta upp mer skapande verksamhet.

Avtal med flera nya lokala leverantörer

Transport till skolan såväl som bra råvaror till skollunchen och viktig handrengöring har landat i nya avtal. Vasco AB, Tanum Buss, Västeröd Gård i Bullaren, KustCharcken och Kustkött är nu alla avtalade leverantörer till Tanums kommun.

Lokal leverantör av handtvål och handsprit

När de ordinarie leverantörerna inte kunde leverera så fick kommunens verksamheter hjälp från nära håll! På grund av coronaviruset blev det ett snabbt ökat behov av hudvänlig och oparfymerad handtvål och handsprit, samtidigt som leverantörerna fick tomt på lagerhyllorna. Då la Fjällbackaföretaget Vasco AB om sin produktion för att kunna leverera kommunens behov. Detta krävde anpassningar av både innehållet i produkterna och vad man väljer att producera.

Det allra största behovet finns inom omsorgsförvaltningen, men även barn- och utbildningsförvaltningens skolor och förskolor samt fastighetsförvaltningen har behov av dessa produkter.

I slutet av april skrev kommunen ett avtal med Vasco och verksamheterna är mycket glada för Vascos stora vilja att ställa upp med produktion och leveranser.

Skolskjuts

Cirka 60 barn kommer till sina skolor med så kallad anropsstyrd skoltrafik, det vill säga skolskjuts för de som är berättigade till skolskjuts men inte bor längs de ordinarie skolbusslinjerna. Efter upphandling har kommunen nu en ny avtalspart när det gäller den anropsstyrda trafiken

för skolan: Tanum Buss AB. Det nya avtalet startar i juni, för att man ska hinna få allt på plats till skolstart.

Höga krav på kommunikation, fordon och chaufförer

Det ställs höga krav på leverantören, på fordonen och på chaufförerna. Till exempel vill man hålla nere kostnaderna, varför leverantören ska samordna resorna så långt det går, köra med så få fordon som möjligt – men ändå följa reglerna om hur lång tid resorna får vara och hur lång väntetid som är tillåten. Chauffören ska ha taxiförarlegitimation, och lämna in utdrag ur belastningsregistret.

Krav som ställs på fordonen är bland annat att de ska vara utrustade med alkolås, bälteskuddar, skolskyltar och brandsläckare samt vara högst fem år gamla (för specialfordon gäller längre tid) och uppfylla miljökraven Euro 6.

Tät kommunikation mellan handläggare, trafikföretag och föräldrar

– Det är viktigt att ha en bra relation med leverantören. Bland annat sker mycket kommunikation kring hur turerna ska se ut, vilka slingor man kör, när och med vilka typer av fordon och vilka barn som åker med. Var barnen bor och hur många de är varierar av naturliga skäl med tiden, berättar Malin Norrman, skolskjutshandläggare på barn- och utbildningsförvaltningen och fortsätter:

– Sedan behöver man även ha en kommunikation med vårdnadshavare, både om hur skolskjutsen ser ut i grunden, men även så fort det inträffar förändringar – på både lång och kort sikt. Till exempel om barnen är hemma från skolan på grund av sjukdom eller om man åker

på semester, och ingen bil behöver komma och hämta.

Skolorna har lite olika start- och sluttider som man behöver anpassa sig efter. Skolorna i Grebbestad och Rabbalshede startar tidigast – kl 8.00 medan Tanumskolan startar först kl 8.40 på morgonen. Idag finns behov av anropsstyrd skolskjuts till såväl Grebbestadskolan, Fjällbacka skola, Hamburgsundsskolan, Lurs skola, Rabbalshede skola som Tanumskolan. Vem som har rätt till skolskjuts styrs av skolskjutsreglementet, som i sin tur baseras på skollagen.

Kött från lokala gårdar

I två terminer har köken i våra skolor, förskolor och äldreboenden kunnat beställa kött från lokala leverantörer. Västeröd Gård i Bullaren, KustCharcken och Kustkött via Håkan Andersson Livsmedel har under det gångna läsåret levererat till 13 olika kök runtom i kommunen. Totalt under vårterminen beställde köken cirka 1 200 kg kött på de lokala avtalen. Under vecka 17–20 lagades till exempel en rätt i veckan i Tanumskolans kök på lokalproducerat kött. Det blev både lasagne, köttgryta och cowboy-soppa på det strimlade fläskköttet och nöt- respektive fläskfärs.

På kommunens hemsida för upphandlingar www.tanum.se/upphandling finns en lista på aktuella ramavtalsområden med nuvarande leverantörer och ett urval av kommande upphandlingar.

Välkommen att kontakta våra upphandlare Paula Kellett och Sandra Morin, 0525-180 00 om ni har frågor!

Två nya förvaltningschefer

Mariette Malm, ny förvaltningschef miljö- och byggnadsförvaltningen

I mitten av 1990-talet började Mariette Malm som driftlaborant på Abba Seafood AB, kanske inte så konstigt eftersom hon är både född och uppvuxen på Smögen. Mariette och hennes familj är bosatt på Smögen och hon har just börjat sin anställning som förvaltningschef på miljö- och byggnadsförvaltningen i Tanums kommun.

Efter några år på Abba började Mariette plugga till miljövetare och efter studier har hon arbetat som miljö- och hälsoskyddsinspektör på Sotenäs kommun, kvalitets- och miljöchef på Leröy Smögen Seafood och som chef för enheten för hantering av industriella risker på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Och där hade Mariette fortsatt arbetat om inte en rekryterare hört av sig och bett henne söka tjänsten hos oss på Tanums kommun.

– När rekryteraren ringde blev jag intresserad, mycket för att det lockar mig att arbeta för det goda i samhället, att göra skillnad på hemmaplan med miljöfrågor och arbeta med det lokala samhället, säger Mariette, över Skype.

– På intervjuerna var kommunen tydlig med sitt kundfokus och vilja att ge god service, vilket lockade mig, och att man har miljö- och hållbarhetstänket med sig i alla processer. Det kändes som jag kom tillbaka till mina kärnfrågor. Och för mig blev det också en möjlighet att få arbeta och utveckla personal genom att leda chefer och samtidigt arbeta med miljö- och samhällsfrågor, fortsätter Mariette.

Sten-Anders och Mariette.

Senaste året har miljö- och byggnadsförvaltningen gjort en stor omorganisation och Mariette vill lägga stort fokus på att fortsätta arbeta samman alla avdelningar.

– Det ska bli spännande att arbeta med den fortsatta utvecklingen, både med människorna i organisationen och med processerna för samarbetet. Sedan vill jag fortsätta arbetet med att utveckla kundfokus i allt vi gör, det är så tydligt att vi är till för våra boende och företagare. Det ska vara enkelt att ha och få kontakt med oss!

Sten-Anders Olsson, ny förvaltningschef tekniska förvaltningen

I mars i år fick Tanums kommun en ny teknisk chef, Sten-Anders Olsson som både är född och uppvuxen i Tanums-hede men sedan många år utflyttad och numer boende i Uddevalla även om han också har en liten stuga i Lur. Efter ett par studentår i Lund tog Sten-Anders arbete inom anläggning och senare en anställning inom SIDA

i Bangladesh som projektledare inom biståndsarbete.

– Projektet gick ut på att de människor som bodde längst ut på landsbygden skulle få tillgång till marknadsplatser inom städer genom att lära sig att bygga vägar, säger Sten-Anders. Men 1998 var det dags att bilda familj och då frun är från Uddevalla landade de där.

Efter ett par år som bland annat gatu- och parkchef i Uddevalla kommun, fick han tjänsten som chef för Uddevalla kommuns projektavdelning, vilka ansvarar för alla större investeringsprojekt såsom t. ex. byggnation av badhus, skolor, kajer, vägar och den stora lyckade renoveringen av Hasselbacken.

En semesterdag i Grebbestad satt Sten-Anders och bläddrade i Veckovis och såg en annons att Tanums kommun sökte fastighetschef. Eftersom han just skulle anställa en fastighetschef blev han nyfiken på hur man formulerat annonsen och gick in på kommunens hemsida. Men bredvid annonsen för fastighetschef fanns en annons som teknisk chef. Efter att ha funderat ett tag valde Sten-Anders att söka tjänsten.

– Jag uppfattade kommunen som väldigt positiv och välkomnande vilket blev bekräftat hela vägen genom rekryteringsprocessen men också med det politiska klimatet och kommunens ambitioner med bl.a. exploateringar. Det här känns bra! Personalen på tekniska har en hög kompetens och en stor serviceambition.

Det är ett mycket positivt klimat och många människor som vill bo här och satsa i kommunen. Det tror jag kommer vara ett signum för Tanum framöver, avslutar Sten-Anders.

Planprocessen och din möjlighet att påverka planeringen

En medveten samhällsplanering krävs för att vårt samhälle ska fungera. Du har vid flera tillfällen möjlighet att påverka planeringen genom att lämna in synpunkter under en planprocess.

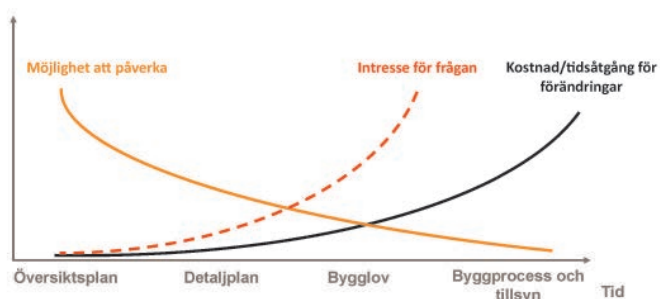
Ju tidigare i processen du engagerar dig, desto större möjlighet du har att påverka planeringen! Det kan du utläsa av diagrammet.

Vad är en planprocess? Det finns

regler för hur kommunens arbete med att ta fram en ny översiktsplan* eller detaljplan ska gå till. Detta arbete kallas för en planprocess.

* Läs gärna mer om vad översiktsplan är på www.tanum.se/boendemiljoinfrastruktur

Påverkanskurvan

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Vad är en detaljplan?

Kommunen tar fram en detaljplan för att pröva om ett område är lämpligt för bland annat bebyggelse. I en detaljplan reglerar kommunen användning av mark- och vattenområden.

Vad är ett program?

Ett program är ett första steg i en detaljplaneprocess och ska redogöra för utgångspunkter och mål för hur kommunen vill att ett område ska kunna utvecklas. Det är inte obligatoriskt att ta fram ett program, kommunen gör bedömningen från fall till fall.

Kommunen planerar för Lunnemyren, Fjällbacka

Ett förslag till program för Lunnemyren i östra Fjällbacka var utställt för samråd i början av året och beräknas att antas under vår-sommar 2020.

Syftet med programmet för Lunnemyren är att pröva förutsättningarna för bostäder och förskola med fokus på att studera en lämplig anslutningsväg, placering av förskolan samt gestaltning och anpassning med hänsyn till naturen och landskapet. Programmet ska ligga till grund för en eller flera kommande detaljplaner.

Som en del i arbetet med att ta fram programmet genomfördes medborgardialog med skolan och

Fjällbacka samhällsförening. Programförslaget var utställt för samråd i början av året och av de synpunkter som inkom framgår att förslaget är väl genomarbetat och med sin variation av bebyggelse innebär ett positivt tillskott i Fjällbacka tätort. Medborgardialogen är väl bearbetad i förslaget. Det anses positivt att förse området med trafiksäkra gång- och cykelvägar samt att beakta en anslutning av någon form mot Dinglevägen i det vidare arbetet.

Läs mer om programmet på <https://www.tanum.se/pagaendedetaljplaner>

Program för östra delen av Grebbestads samhällsområde

När kommunen år 2017 antog en ny översiktsplan utvidgades även samhällsområdena. Syftet med programmet är att möjliggöra för en utveckling av Grebbestad mot öster.

För att skapa en god kunskap över området samt underlag till programförslaget genomfördes en medborgardialog i juni 2019. Förslaget har bland annat tagit hänsyn till hur området används idag genom framtagandet av en landskapskaraktärsbeskrivning. Det har även tagits fram ett antal utredningar för att skapa goda förutsättningar, belysa planeringsfrågor i ett tidigt skede och vara vägledande inför efterkommande arbeten med detaljplaner.

Mindre samrådsmöte i tider med coronavirus.

Programmet pekar ut utvecklingsområden för bostad, verksamheter och offentlig service, en väg samt oförändrad markanvändning. För-

slaget redovisar sammanhängande naturmiljöer och stråk samt områden för rekreation. Förslaget innehåller rekommendationer för kommunens mark- och vattenanvändning.

Efter att förslaget varit utställt på samråd i cirka 4 veckor under mars-april år 2020 har inkomna synpunkter sammanställts i en programsamrådsredogörelse. Några synpunkter som inkommit avser vägens sträckning, placering av grönstråk och vissa utvecklingsområden, samt otydligheter kring redovisningen i mark- och vattenanvändningskartan. Efter samrådet justeras förslaget.

Programmet planeras antas av kommunfullmäktige under hösten år 2020 och vinner laga kraft efter cirka tre veckor.

Planprogram för Tanums-Säm ska få Tanumshede att växa västerut

Kommunen har arbetat fram ett förslag till program för området kring Tanums-Säm, direkt väster om Tanumshede.

Siktet är inställt på att hitta lämpliga platser för utveckling av bostäder och samhällsservice för framtida behov.

I programmet pekar kommunen ut hur marken kan användas och vilka förutsättningar som styr vad man kan göra. Programmet ska ligga till grund för kommande detaljplaner där man mer i detalj anger vad och hur det kan byggas. I programmet har nyttan av att bygga

nytt vägts mot andra intressen såsom rekreations- och naturvärden.

Resultatet i programkartan är två delområden för ny bebyggelse med

ett sammanhängande grönområde emellan. I väster finns fina förutsättningar för nya bostäder på sluttningarna kring Röseberget, medan den flackare åkermarken närmast samhället i första hand reserveras för samhällsservice. Grönområdet rymmer flera vältrampade stigar, liksom merparten av områdets kända förhöjda natur- och kulturhistoriska värden. Områdets högsta partier sparas som utsiktsplatser och friytor.

Området rymmer mycket bebyggelse och kommer att byggas ut i etapper i takt med framtida behov och efterfrågan.

Ny plan prövar vilka platser som är lämpliga för vindkraft

Att Tanum är en kommun som är rik på vind är lätt att förstå för den som besökt vår kust en stormig höstdag, eller räknat vindkraftverken längs horisonten.

Människorna som bott här har sedan urminnes tider nyttjat vinden som kraftkälla. Vinden drev historiskt såväl fraktfartyg som fiskeflotta och fick värdekvävarna att snurra. Så kom oljan och elektriciteten och vindens betydelse som kraftkälla blev under stora delar av 1900-talet marginell.

Vindkraften allt mer lönsam

Men idén om att nyttja vinden som kraftkälla har hela tiden funnits kvar, och vindkraftsverk för elproduktion har funnits ganska länge. Det är dock först de senaste åren som vindkraften på allvar har börjat konkurrera ut andra kraftkällor för ny elproduktion. Tack vare en teknikutveckling mot allt högre och effektivare verk har vindkraften blivit alltmer lönsam. Under de senaste 10 åren har vindkraften ökat från knappt två procent av landets totala elproduktion till tolv procent 2019. Samtidigt står vi idag inför en gigantisk utmaning där hela vår energiförsörjning på kort tid måste ställas om till att bli i princip fri från koldioxidutsläpp. Annars hotar katastrofala klimatförändringar. Den näst intill utsläppsfria vindkraften kan då spela en viktig roll. Men som vid allt nyttjande av naturresurser gäller det att vara smart, så att man

får ut optimal nytta samtidigt som de negativa konsekvenser som en vindkraftsutbyggnad trots allt kan medföra blir så små som möjligt. Det är här vindkraftsplanen kommer in i bilden.

Nuvarande plan från 2009

Tanums kommun upprättade en vindkraftsplan redan 2009, för att peka ut vilka områden som ansågs lämpliga för utbyggnad av storskalig vindkraft, men även vindkraftsfria områden. Områden för utbyggnad har goda vindförhållanden, men samtidigt relativt få motstående intressen eller värden som kan påver-

kas negativt. Motstående intressen kan till exempel vara närhet till bostäder eller områden med starka rekreations- eller naturvärden som är känsliga för påverkan. Av de sju vindkraftsområden som planen pekade ut är det idag endast två som inte alls byggts ut, eller där en utbyggnad är på gång.

Ny vindkraftsplan på gång

Eftersom det hänt mycket med såväl utbyggnad som teknikutveckling sedan år 2009, ska nu vindkraftsplanen nu ses över och ersättas av en ny. Kommunen har redan gjort vissa ändringar genom att öppna upp för högre verk, på omkring 200 meter, när man antog en ny översiktsplan år 2017. Det är dock först nu, i den nya vindkraftsplanen som det ska prövas om det kan bli aktuellt med nya eller ändrade utbyggnadsområden. Den nya planen kommer i hög grad att utgå ifrån principerna i den äldre, men anpassa prövningen av nya områden utifrån de förutsättningar som råder idag.

Ny plan klar 2022

Arbetet med den nya vindkraftsplanen är en process enligt plan- och bygglagen, där den som är berörd eller intresserad kommer kunna ta del av planförslaget under kommande samråd och granskningsskede. Då finns det tillfälle att lämna synpunkter som kommunen har nytta av i det fortsatta arbetet. Samråd är planerat till början av år 2021 och planen beräknas vara färdig i början av år 2022.

Tanums nya vattenverk

Om du tar ett glas vatten i något av kommunens samhällen i sommar så är det stor chans att vattnet kommer från kommunens nya vattenverk. Vattenverket i Tanumshede har byggts till och i praktiken är det nästan ett helt nytt verk som byggts.

Under våren 2020 har det varit bråda tider på vattenverket, då de nya delarna av verket färdigställts och körts igång. Flera års arbete med planering och byggande ställs på sin spets när processen körs igång och allt ska fungera.

Det nya vattenverket kan leverera betydligt större mängder dricksvatten än det gamla.

– Den teknik som används är beprövad och trygg, säger drifttekniker Michael Ekman som ska driva vattenverket tillsammans med kollegan Rickard Utgren. Vattnet renas i sandfilter och kolfilter varefter det desinficeras med UV-ljus. pH-justeras och vattnet kontrolleras på olika sätt.

Drifttekniker Michael Ekman och praktikant Sebastian Engblom kontrollerar att allt fungerar vid igångkörning av de nya filtren på vattenverket.

VA-chef Lennart Hedin, drifttekniker Michael Ekman och driftchef Michael Viberg framför porten till den nya delen av Tanums vattenverk.

Råvattnet kommer från Nedre Bolsjön och håller en god kvalitet men behöver renas från humusämnen och desinficeras innan det används som dricksvatten.

Förbrukningen av dricksvatten i Tanums kommun är betydligt större under sommarveckorna än resten av året. Under de senaste åren har Tanums kommun haft bevakningsförbud för att säkerställa att vattnet ska räcka till alla.

–Förhoppningen är att kommunen inte ska behöva ha bevakningsförbud på grund av begränsningar i produktionen i fortsättningen. Vi kan dock inte rå på vädret så vi får vara ödmjuka ifall det blir torka, säger VA-chef Lennart Hedin.

– Det nya vattenverket har ungefär dubbelt så stor kapacitet som det gamla vattenverket, berättar driftchef Michael Viberg.

– För att kunna använda den fulla kapaciteten i framtiden behövs mer

råvatten än man kan pumpa från Nedre Bolsjön idag, berättar Lennart vidare. Kommunen planerar därför för att uppgradera råvattenledningarna från Nedre Bolsjön. Samtidigt arbetar vi med att söka tillstånd för att använda Övre Bolsjön som kompletterande vattentäkt, avslutar Lennart.

Tanums vattenverk

- Årsmedelproduktion 2019: 2 200 m³/dygn
- Produktion 26 juli 2019: 4 200 m³/dygn
- Beräknat behov år 2050: 8 800 m³/dygn
- Maxkapacitet* gamla verket: 4 800 m³/dygn
- Maxkapacitet* nya verket: 10 400 m³/dygn
- Kostnad för nya verket inklusive ny reservoar: 75 milj. kr

* Man vill ha marginal mellan produktion och maxkapacitet för att säkerställa god kvalitet.

Orter som försörjs med dricksvatten från Tanums vattenverk:

- Tanumshede
- Resö
- Havstensund
- Sannäs
- Grebbestad
- Fjällbacka
- Kville
- Rabbalshede
- Hamburgsund
- Heestrand

Ny ledning förbättrar miljön i känsliga kustvatten

Tanums kommun har förlängt utloppsledningen från Bodalens avloppsreningsverk med drygt 3 km, så att utsläppspunkten hamnar utanför den inre skärgården. Det innebär ett minskat bidrag till övergödningen av de känsliga grunda miljöerna vid kusten.

Kommunala avloppsreningsverket tar hand om hushållens avlopp i tätorterna. I Tanums kommun är Bodalens avloppsreningsverk, söder om Grebbestad, det största och modernaste. Reningsverkets uppgift är framförallt att minska mängden näringsämnen och syreförbrukande ämnen som släpps ut, samt minska risken för smittspridning. Trots att den stora merparten av näringsämnena i avloppet avlägsnas i reningsverket så finns alltid en liten andel kvar när vattnet släpps ut.

Övergödning innebär att en alltför stor mängd näringsämnen tillförs vattnet, vilket gynnar vissa typer av växter på bekostnad av andra, och leder till en rubbad balans. Växtplankton och fintrådiga alger växer kraftigt, vilket bland annat gör att fiskarnas "barnkammare och skafferi" – ålgräsängarna – minskar.

Tanums kommuns kustvatten har många värdefulla miljöer, bland annat ålgräsängar. Ålgräset växer oftast på djup mellan 2 och 4 meter.

Avloppsvatten från kommunala och enskilda avloppsanläggningar påverkar havsmiljön allra mest när det släpps på grunt vatten i områden med mycket vikar där omsättningen av vatten är låg.

Den nya utloppsledningen flottas ut till platsen där den ska sänkas. Ledningen sträcker sig från Grebbestadkilen till djupområdet utanför Pinnö.

Den nya utsläppspunkten för utloppet från Bodalens avloppsreningsverk hamnar på ett stort djup, cirka 30 meter. Vattenströmmarna är kraftiga, vilket ger en optimal utspädning. Djupet, platsen och vattenomsättningen gör att påverkan på skärgårdens känsliga grundområden blir minimal när utsläppet flyttas till den nya utsläppspunkten.

Bra reningsteknik på Bodalens reningsverk ger tillsammans med den nya utsläppspunkten goda förutsättningar för att ansluta fler till reningsverket och minska utsläppen till den inre skärgården.

Den nya utsläppspunkten är strax utanför Pinnö. Den gamla utsläppspunkten var utanför Svinnäs udde. Samtidigt som ledningen förlängdes så byttes en del av den nuvarande ledningen ut till en grövre dimensi-

on. Sammanlagt är det 4,4 kilometer ny ledning som lagts. Den nya ledningen tillsammans med tyngderna väger cirka 2 000 ton.

Ålgräsängar är viktiga för många arter i havet.

Fjällbacka kaj blir en plats för alla

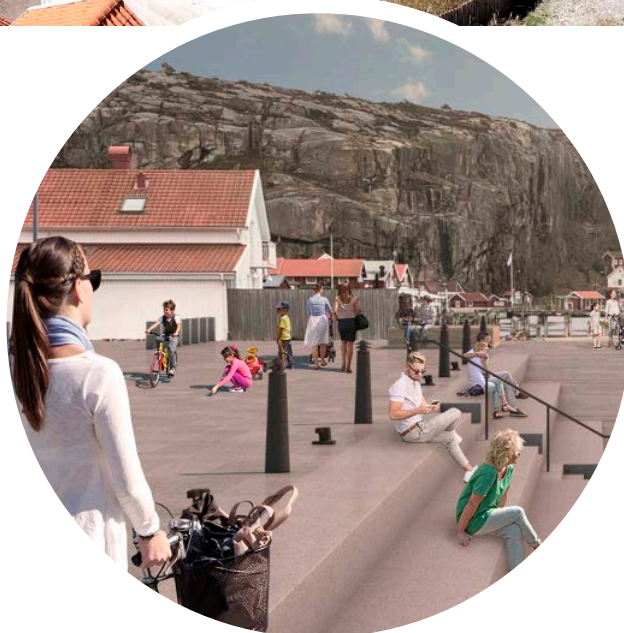
Ända sedan början av 2000-talet har stora kajen i Fjällbacka varit avstängd för verksamhet. Idag är konstruktionen helt uttjänt, ytan obrukbar och det finns rasrisk. Kajområdet framtid har diskuterats i omgångar och i början av 2020 konkretiserades planer för områdets utveckling. Nu har ett gestaltningsförslag presenterats, med mål att Fjällbacka kaj ska bli en ny träffpunkt för hela samhället.

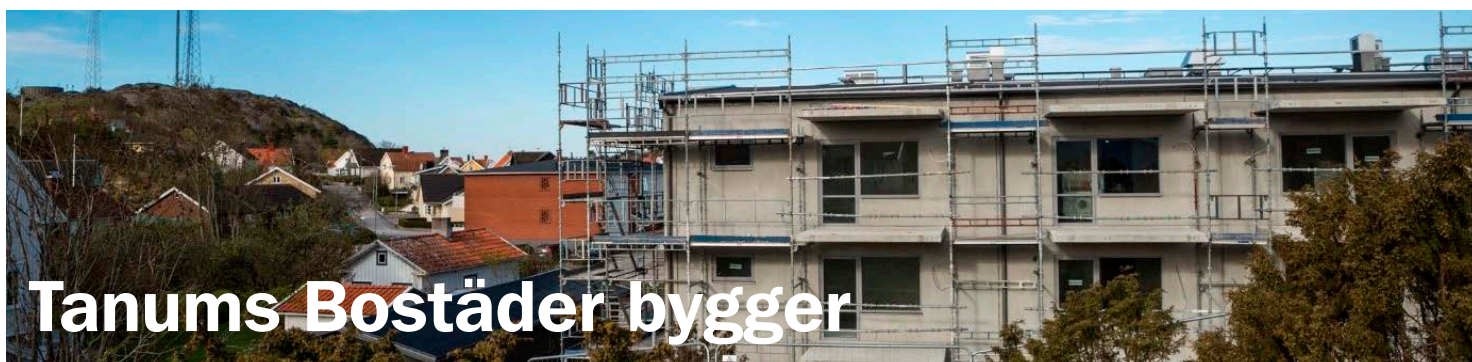

Det nya förslaget är framtaget med hänsyn till tidigare synpunkter och önskemål. Först och främst måste området säkras och göras brukbart. Det sker genom att riva den gamla kajen och industriområdet, och skapa en stabil strandlinje. Därefter är tanken att bygga upp en ny kaj med möjlighet att ta emot fartyg för kustgående passagerartrafik, samt en stor och öppen torgyta som möter vattnet på ett attraktivt sätt.

Idén är att förlänga Fjällbacka centrum mot norr och skapa en ny unik yta med oändliga möjligheter. Ingen bebyggelse eller utökad parkering planeras på ytan.

Byggstart är planerad i januari 2021 och beräknas vara klart runt juni 2022.

Tanums Bostäder bygger

Tanums Bostäder fortsätter att nyproducera bostäder och denna gången kommer orten Grebbestad att berikas med ytterligare 24 lägenheter. På bostadsområdet Esplanaden pågår nybyggnationen för fullt och inflyttning är planerad att ske den 1 oktober.

Färg och form på det nya, moderna huset, kommer att harmoniera med de tre övriga befintliga hyreshusen på området. Huset kommer att vara tre våningsplan högt, erbjuda hiss och innehålla 8 lägenheter per våningsplan, fördelat på 1 rok (35 kvm) och 2 rok (45 kvm).

Lägenheterna är ljusa och mycket välplanerade i sitt utförande. De är alla

moderna med öppen planlösning (kök och vardagsrum i ett), vilket skapar både rymd och god tillgänglighet. Alla materialval och maskiner i lägenheterna håller hög kvalitet, både när det gäller energi- och kvalitetsmässigt.

Tanums Bostäder har även genomfört ommålning av de tre befintliga huskropparna på området. En hel del övriga insatser kommer att genomföras när det gäller utemiljön; nya planteringar, sitt-/mötesplatser, pergola, odlingsmöjligheter, nya parkeringsytor med mera.

Tanken är att utemiljön och samspillet mellan färger och former på de befintliga husen ska sammanfogas med det nybyggda huset och skapa ett naturligt, gemensamt område.

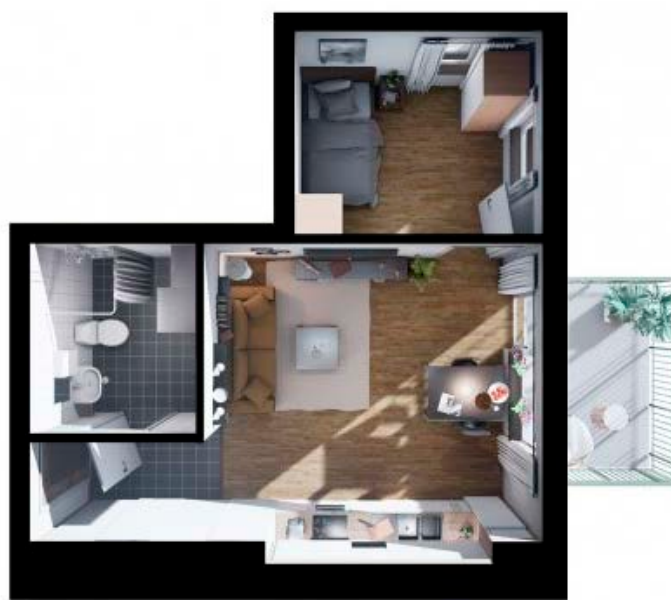

Tanums Bostäder kommer inom kort att påbörja uthyrningsprocessen för dessa nya lägenheter.

För mer information, vänligen kontakta Tanums Bostäder, via telefon 0525-183 50 eller mail info@tanumsbostader.se

Exempel: Planlösning 1 rok (35 kvm)

Exempel: Planlösning 2 rok (45 kvm)

BOKSLUT 2019

Tanums kommun har redovisat positiva resultat och dessutom klarat balanskravet varje år sedan år 2000. Årets resultat uppgår till 4,1 mkr.

Årets resultat exklusive realisationsvinster på 2,2 mkr uppgår till 1,9 mkr, en försämring med 4,8 mkr jämfört med 2018. Detta innebär att kommunens samtliga resultat under 2000-talet varit positiva. Det genomsnittliga resultatet för de tio senaste åren motsvarar 1,8 procent av skatteintäkter och statsbidrag för samma period. Sammantaget innebär detta att kommunen klarar det lagstadgade balanskravet men inte kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning som är två procent.

Resultaträkning	2019	2018
<i>belopp i mkr</i>		
Verksamhetens intäkter	253,7	262,3
Verksamhetens kostnader	-950,7	-927,3
Avskrivningar	-54,3	-52,1
Verksamhetsresultat	-751,3	-717,1
Skatteintäkter och bidrag	762,3	729,1
Finansnetto	-6,8	-5,1
Periodens resultat	4,1	6,9

Investeringar och upplåning

Årets investeringar uppgår till totalt 199,5 mkr. Investeringar i VA-anläggningar har gjorts med 68,2 mkr, varav den pågående ombyggnationen av Tanumshede vattenverk utgjorde 40,0 mkr. Under året har investeringar i kommunens fastigheter gjorts med totalt 64,0 mkr, varav 42,2 mkr i ny- och tillbyggnation av Tanumskolan och 9,5 mkr avseende förbättringsåtgärder och lokalanpassningar.

Investeringar i exploateringsverksamheten har uppgått till 39,4 mkr, varav köp av fastighet i Grebbestad utgjorde 31,1 mkr, arbeten med detaljplaner 6,8 mkr. Investeringar i

gator och parker utgjorde 7,8 mkr, medan investeringar i hamnanläggningar utgjorde 8,3 mkr.

Investeringarbudgeten för 2019 uppgår till sammanlagt cirka 360 mkr. Investeringarbudgeten 2019 innebär att beslutade men ej utförda investeringar uppgår till cirka 160 mkr.

Soliditeten i bokslut 2019, när alla skulder inklusive hela pensionskulden inkluderas, uppgår till 13,6 procent vilket är en försämring med 0,5 procentenheter. Försämringen förklaras av ett svagt resultat och ökad lånefinansiering av investeringar.

Nämndernas resultat

Kommunstyrelsen	1,5
Tekniska nämnden	1,1
Miljö- och byggnadsnämnden	1,3
Barn- och utbildningsnämnden	-4,9
Omsorgsnämnden	-1,8
Kommunrevisionen	-0,1
Summa nämndsverksamhet	-2,9

Verksamhet

Här följer en kortfattad beskrivning av den verksamhet som kommunen bedrivit under 2018.

Boende

För att möjliggöra byggnation av nya bostäder arbetar kommunen med ett stort antal detaljplaner. Tre detaljplaner har antagits under 2019 och 349 bygglovsansökningar har kommit in under året.

Näringsliv

Tanum är med sina cirka 2 500 företag en av Sveriges kommuner

som har flest företag i relation till invånarantalet och där det startas flest nya företag. I samarbete med näringslivet arbetar kommunen för att förbättra näringslivsklimatet i kommunen. I Svenskt Näringslivs företagsranking placerar sig Tanum på plats 110, en förbättring med 33 platser jämfört med 2018.

Utbildning

Nettokostnaden för grundskolan ökar med 4,1 mkr. Resultaten på nationella prov i årskurs 3 och 6 ökar. Resultaten i årskurs 9 håller fortfarande en god nivå jämfört med riket. För årskurs 9 har behörigheten till yrkesprogram minskat med tio procent. Den totala andelen elever som fullföljde sin gymnasieutbildning (exklusive elever som går på individuella programmet) inom tre år uppgår till 80,9 procent för 2019. Tanum ligger bland de 25 procent bästa resultaten i Sverige. Tanums gymnasieskola består av introduktionsprogrammet med språkintrödningsprogrammet som största inriktning.

Barnomsorg

Totalt erbjuds cirka 1 190 barnomsorgsplatser inom kommunen. Detta motsvarar en barnomsorgstäckning på cirka 86 procent. Inom förskoleverksamheten sker fortsatt en ökning av antalet placeringstimmar. En ny förskoleavdelning har öppnat i Tanumshede. Den pedagogiska omsorgsverksamheten fortsätter att minska, vilket har varit en trend under en längre tid.

Äldreomsorg

Det finns sex boendeenheter som under året haft 163 särskilda boendeplatser. Nyttjandegraden för de särskilda boendeplatserna har varit 97 procent. Under 2019 har kommunen inte haft några dygn med betalningsansvar för medicinskt färdigbehandlade. Att rekrytera legitimerade yrkeskategorier har under 2019 varit fortsatt svårt, men i september var verksamheterna fullt bemannade med egen personal.

Funktionshinder

Under 2019 har behovet av platser i gruppboendestäder kunnat tillgodoses. Ett ökat framtida behov har identifierats och arbete pågår för att på sikt kunna möta efterfrågan. I arbetet med boendestöd har särskilt fokus lagts på att nå unga vuxna med psykisk ohälsa. Under året infördes en ny service, personligt ombud, i samverkan med andra kommuner. Nettokostnaderna har ökat med 6,0 mkr, 8,3 procent, i förhållande till 2018.

Individ- och familjeomsorg

Under året har kostnaderna för ekonomiskt bistånd minskat med 1,2 mkr, 15 procent, i förhållande till 2018. Antalet hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd har ökat men nettokostnaden per hushåll har minskat. Antalet inkomna ansökningar som rör barn och unga har ökat och det har medfört att antalet beslut om utredning och insatser har ökat. Även det totala antalet placementsdygn av barn och unga på institution och i familjehem har ökat. Nettokostnaderna inom individ- och familjeomsorg har under 2019 ökat med 1,5 mkr, en ökning med 4,2 procent jämfört med 2018.

Integrations- och flyktingverksamhet

Intäkterna har minskat med 10,8 mkr,

36,7 procent, vilket främst beror på den kraftiga minskningen av antalet ensamkommande ungdomar som kommunen har ansvar för. Under 2019 kom inga ensamkommande. I början av året bodde 20 ensamkommande i kommunen och i slutet på året var sju kvar. 2019 förändrades stödboende så att insatsen kunde verkställas i extern lägenhet och under hösten kunde stödboendet avvecklas helt.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten utförde 343 utryckningar år 2019, vilket är fem fler än under 2018.

Teknisk service

Teknisk service innefattar fastighetsavdelning, gata och trafik samt VA-verksamhet. Organisationen omfattar även skötsel av grönytor och samhällsstäd, bad- och lekplatser, strandstäd, snöröjning samt friluftsanläggningar. Ny skolbyggnad vid Tanumskolan, om- och tillbyggnad av köket samt ombyggnad av skolgård färdigställdes. Hedeskolan har byggts om till förskola. Investeringsprojekt som planeras är ombyggnation av Hedegården samt nya förskoleavdelningar i Grebbestad.

Kultur och fritid

Biblioteket riktar särskilda insatser till nyanlända för att uppmuntra till språkinläring och att se biblioteket som en resurs. Det finns ett brett utbud av arrangemang inom kultur och fritid, där barnkulturen prioriteras. Besökstrenden har ökat på fritidsgårdarna, mycket tack vare en stor andel statsstöd till aktiviteter under 2019.

Service

Servicemätningen som gjordes hösten 2019 visar att tillgängligheten per telefon ligger på 94 procent. Kommunen är bäst i landet när det gäller hur stor andel av medborgarna som får ett direkt svar på en fråga via

telefon. Av inkomna mejl besvaras 100 procent inom ett dygn.

Affärsverksamhet VA

Redovisning av VA-verksamhet ska ske enligt särskild lagstiftning och sidordnat från den skattefinansierade verksamheten. 2019 års verksamhet innebar ett underskott med 1,0 mkr före justering mot resultatfond. Det utgående värdet på resultatfonden uppgår till 12,6 mkr. Investeringar har gjorts till ett värde av 68,2 mkr. För att möta kommande behov av vattenförsörjning i kommunen sker en utbyggnad av vattenverket i Tanumshede. Projektet beräknas vara färdigställt sommaren 2020 och är budgeterat till 75,0 mkr.

Kommunala bolag

Förutom den verksamhet som bedrivs av nämnderna bedriver kommunen viss verksamhet genom kommunala bolag.

Tanums Bostäder AB

Årets resultat uppgår till 0,8 mkr före skatt och bokslutsdispositioner. Uthyrningsgraden uppgick under året till 99,6 procent. Under 2019 har 24 lägenheter och en större verksamhetslokal färdigställts i Tanumshede. En nybyggnation av 24 lägenheter i Grebbestad har påbörjats.

Tanums Hamnar AB

Tanums Hamnar AB redovisar ett överskott på 0,4 mkr före skatt och bokslutsdispositioner, vilket är en förbättring jämfört med 2018.

Rambo AB

Före bokslutsdispositioner och skatt uppgår årets resultat till 2,8 mkr, vilket är en försämring med cirka 0,8 mkr jämfört med 2018 års resultat. Rambo har under 2019 hanterat 66 000 ton avfall, en minskning med 20 procent jämfört med 2018.

Rambo informerar

Öppet på "nya" Tyft

Den nya Återvinningscentralen har öppnat!

Nu är äntligen den efterlängtdade nya återvinningscentralen på Tyft klar. Tyvärr fick vi ställa in den planerade invigningen på grund av coronaviruset, men den nya Återvinningscentralen är öppen!

Strax innanför grindarna på höger sida hittar du återvinningsstationen där du kan lämna förpackningar och tidningar. Lite längre fram på samma sida, personalbyggnad och kontor. I stället för att köra rakt fram till den gamla återvinningscentralen tar

du vänster till den nya. Väl på plats finns det fyra filer och skyltar som visar vart du kan slänga det du har med dig. Det är nytt för alla, så fråga

gärna personalen om det är något du undrar.

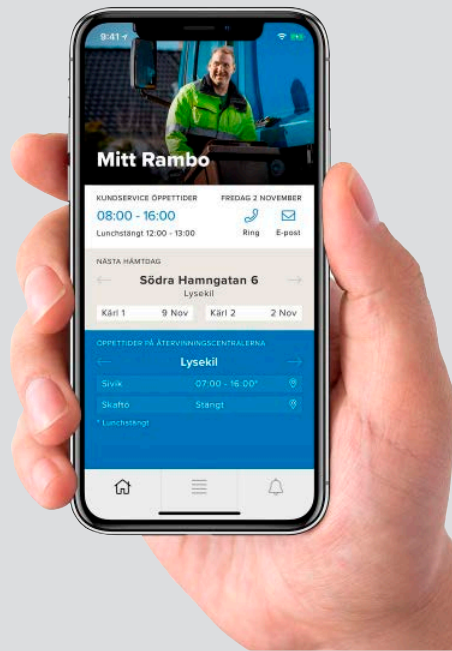
Varmt välkomna att återvinna med oss på Tyft!

Appen Mitt Rambo

Vill du veta när Återvinningscentralen har öppnet, få meddelande inför tömning av dina sopkärl? Ladda då ned appen Mitt Rambo.

I appen kan du lätt få kontakt med kundservice, få aktuell driftinformation, läsa nyheter, söka i sorteringsguiden och även få vägbeskrivning till närmaste återvinningsstation.

Appen är gratis och du hittar den där du laddar ned appar. När du väl laddat ned appen visas en guide med tips om hur appen fungerar. Vi hjälper dig gärna med frågor om appen

och dess funktioner. Har du aldrig laddat ned en app tidigare ber vi dig att kontakta någon i din närhet som hjälper dig med de inställningar som behöver göras innan din telefon är redo att ladda ned appar.

Debattinlägg till:
Tanums kommun
Kommunkansliet
457 81 Tanumshede

Besöksadress: Kommunhuset Tanumshede
Apoteksvägen 6, 457 31 Tanumshede
Telefon 0525-180 00 Fax 0525-183 00
E-post kommun@tanum.se Hemsida www.tanum.se

en del av
BOHUSLÄN